

Vliv pandemie Covid-19 na sexuální chování párů

Natalie Zdařilová

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav zdravotnických věd

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Natalie Zdařilová**
Osobní číslo: **H19587**
Studijní program: **B5349 Porodní asistence**
Studijní obor: **Porodní asistentka**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Vliv pandemie Covid-19 na sexuální chování párů**

Zásady pro vypracování

Rešerše literatury.

Vymezení pojmů a teoretických východisek v oblasti onemocnění Covid-19, opatření v době pandemie a následky pandemie, které se podepsaly na sexuálním chování partnerů a odrazily na porodnosti.

Příprava metodiky kvantitativního šetření.

Formulace kritérií pro výběr respondentů.

Realizace šetření technikou dotazníku a analýzou dat.

Zpracování, vyhodnocení a interpretace získaných dat.

Prezentace výsledků šetření, jejich shrnutí a návrh doporučení pro praxi.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

DECLEA, C., V. I. CHIRILĂ and M. SĂUCHEA. Effects of COVID-19 on Sexual Life – A Meta-analysis. *Sexologies* [online]. 2020, vol. 30, no. 1, pp. 49-54 [cit. 2021-10-9]. ISSN 1158-1360. DOI: 10.1016/j.sexol.2020.12.001.

PENNANEN-IIRE, C., M. PREREIRA-LOURENÇO, A. PADOA et al. Sexual Health Implications of COVID-19 Pandemic. *Sexual Medicine Reviews* [online]. 2021, vol. 9, no. 1, pp. 3-14 [cit. 2021-10-9]. ISSN 2050-0521. DOI: 10.1016/j.sxmr.2020.10.004.

PIETROMONACO, P. R. and N. C. OVERALL. Implications of Social Isolation, Separation, and Loss during the COVID-19 Pandemic for Couples Relationships. *Current Opinion in Psychology* [online]. 2022, vol. 43, pp. 189-194 [cit. 2021-10-9]. ISSN 2352-250X. DOI: 10.1016/j.copsyc.2021.07.014.

Vliv pandemie COVID-19 na sexuální aktivitu. *Medical Tribune* [online]. 2020, roč. 16, č. 22, s. 2-3 [cit. 2021-10-9]. ISSN 1214-8911. Dostupné z: <https://www.tribune.cz/clanek/46136-vliv-pandemie-covid-na-sexualni-aktivitu>

Vedoucí bakalářské práce: **MUDr. Zdeněk Adamík, Ph.D.**
Ústav zdravotnických věd

Datum zadání bakalářské práce: **22. října 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **27. května 2022**

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

PhDr. Pavla Kudlová, Ph.D.
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 10. ledna 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně

.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(1) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(2) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

1) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezahnuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Téma bakalářské práce je Vliv pandemie Covid-19 na sexuální chování párů. Tato práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část je rozdělena do 4 kapitol, které nesou názvy Láska a partnerské vztahy, Sexualita, Covid-19 a Role porodní asistentky jako edukátorky v oblasti sexu, které jsou následně rozděleny do podkapitol a popsány. Praktická část je zaměřena na realizované kvantitativní šetření technikou sběru a analýzy dat formou nestandardizovaného dotazníku. Hlavním cílem této bakalářské práce je porovnat kvalitu sexuálních vztahů v době pandemie Covid-19.

Klíčová slova: sex, sexualita, vztahy, pandemie, Covid-19

ABSTRACT

The topic of the bachelor thesis is the impact of the Covid-19 pandemic on the sexual behavior of couples. This work is divided into a theoretical part and a practical part. The theoretical part is divided into 4 chapters that are titled Love and Relationships, Sexuality, Covid-19 and The Role of the Midwife as a Sex Educator, which are then divided into subchapters and described. The practical part is focused on the implemented quantitative survey of data collection and analysis in the form of a non-standardized questionnaire. The main goal of this bachelor thesis is to compare the quality of sexual relationships during the Covid-19 pandemic.

Keywords: sex, sexuality, relationships, pandemic, Covid-19

Poděkování

Nejdříve bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, panu MUDr. Zdeňkovi Adamíkovi, Ph.D. za podnětné rady a odbornou pomoc, kterou mi poskytoval při zpracovávání mé bakalářské práce a za čas, který mi věnoval. Současně bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří mně poskytli čas k vyplnění dotazníků. Ráda bych poděkovala také své rodině a všem přátelům, kteří mě při vytváření této práce podpořili.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 LÁSKA A PARTNERSKÉ VZTAHY	12
1.1 CHARAKTERISTIKA TĚSNÝCH INTERPERSONÁLNÍCH VZTAHŮ	12
1.2 FENOMÉN LÁSKY	13
1.3 INTIMITA	14
1.4 SPOKOJENOST V PARTNERSKÉM VZTAHU	15
2 SEXUALITA	16
2.1 SOUHRN HISTORIE LIDSKÉ SEXUALITY	17
2.2 ANATOMIE A VÝVOJ ŽENSKÉHO A MUŽSKÉHO POHLAVNÍHO ÚSTROJÍ	17
2.4 SEXUÁLNÍ ORIENTACE	19
2.5 GENDEROVÁ IDENTITA	20
2.5.1 Biologické variace pohlaví.....	20
2.5.2 Genderové vyjádření	20
2.5.3 Cross dressing	21
3 COVID-19	22
3.1 PŘÍZNAKY ONEMOCNĚNÍ	22
3.2 TĚHOTENSTVÍ A COVID-19	23
3.3 VLIV ONEMOCNĚNÍ COVID-19 NA PLOD.....	23
3.4 DOPAD PANDEMIE COVID-19 NA PSYCHICKÉ ZDRAVÍ	24
3.5 VLIV PANDEMIE COVID-19 NA PARTNERSKÉ VZTAHY A SEXUÁLNÍ ŽIVOT	24
4 ROLE PORODNÍ ASISTENTKY JAKO EDUKÁTKY V OBLASTI SEXU	26
4.1 EDUKACE	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
5 CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	29
5.1 CÍLE PRÁCE	29
5.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	29
5.3 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	29
5.4 HYPOTÉZY.....	29
6 METODOLOGIE VÝZKUMU	30
6.1 TECHNIKA A REALIZACE ŠETŘENÍ	30
6.2 CHARAKTERISTIKA DOTAZNÍKU	30
6.3 CHARAKTERISTIKA RESPONDENTŮ	31

6.4	ORGANIZACE ŠETŘENÍ.....	31
6.5	ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH DAT.....	31
7	ANALÝZA A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ	32
	DISKUSE.....	53
	ZÁVĚR	55
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	56
	SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ	59
	SEZNAM TABULEK.....	60
	SEZNAM PŘÍLOH.....	61

ÚVOD

Pandemie COVID-19 silně ovlivňuje celkový blahobyt lidí po celém světě. Od jeho vypuknutí mnoho studií zkoumalo obecnou psychickou pohodu populace, zatímco jen několik málo studií se zabývalo tím, jak pandemie COVID-19 ovlivňuje sexualitu. Sexuální zdraví, důležitý aspekt obecné pohody, má významné důsledky pro každodenní životy lidí. Ačkoli je dobře známo, že úzkost může ovlivnit sexualitu, je možné spekulovat o tom, že psychologické důsledky pandemie ovlivňují sexuální život populace.

Díky těmto aspektům, které doprovází pandemie Covid-19, nás zajímalo, na kolik a jak, mohla pandemie změnit sexuální chování párů, a jakým způsobem trávily páry například během izolace čas. Zároveň nás zajímala porodnost před a během pandemie Covid-19, zda-li se objeví rozdíly většího rozsahu, díky změnám, které mohly nastat v sexualitě populace obecně.

Kvůli aktuálnosti tohoto problému, jsme zvolili tento název bakalářské práce i cíle této práce, které mají za úkol zjistit, jestli pandemie Covid-19 ovlivnila sexuální život párů. Následně se v této práci zabýváme teorií, kterou rozebíráme lásku, partnerské vztahy, sexualitu, Covid-19 a i roli porodní asistentky v oblasti edukace ohledně sexuality.

V praktické části této práce provádíme výzkumné šetření, kterým zkoumáme aktuální problém a budeme odpovídat na otázky, které se týkají cílů. V hlavním cíli zkoumáme, jaký má vliv pandemie Covid-19 na sexuální chování párů a kvalitu, k tomuto cíli se řadí i podcíle, kterými zjišťujeme, jaký vliv pandemie Covid-19 má na sociální chování v intimním životě párů a v posledním podcíli zkoumáme to, zda-li se změnila porodnost během pandemie Covid-19.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 LÁSKA A PARTNERSKÉ VZTAHY

Protože je člověk společenská bytost, je závislý na mezilidských vztazích a základem mezilidských vztahů je interakce mezi dvěma či více lidmi, kdy takováto interakce zanechá stopu, vzpomínku v podobě jak příjemného, tak i nepříjemného zážitku, nějaké konfrontace nebo sdílení příjemných chvil s druhou osobou. Pojmu vztah se rozumí již ukotvená vazba mezi lidmi, která je jedinečná a má specifické vlastnosti i historii. Interakce je velmi důležitou a nezbytnou činností, tedy sociální událost, která dokáže udržet jakýkoliv vztah. (Slaměník, 2011)

Do interakcí každý člověk vstupuje buď dobrovolně a rád nebo nerad, pakliže se této interakci nelze vyhnout a nemusí přinést žádné pozitivum pro vztah. V každém vztahu se vyskytují i emoce, které utváří vztahy s jinými lidmi a podílejí se na navazování, uchování i rozpadu vztahů. Ve vztazích mezi dvěma lidmi je důležitá těsnost, která se může určit na škále. Objevují se pojmy jako povrchní vztahy a těsné vztahy. Povrchní vztahy se vyznačují tím, že se jedinci úmyslně nepotkávají, ale spíše když na sebe někde narazí, z morálního hlediska a etického kodexu se například jen pozdraví, nezávazně prohodí pár slov a nevykazují žádnou další vzájemnou závislost, ale mohou se přeměnit na vztahy těsné. Těsné vztahy již vykazují vzájemnou závislost a jedná se spíše o vztahy přátelské, rodinné, intimní nebo partnerské, kdy těsnost vztahu charakterizujeme interakcemi, které se vyznačují vzájemnou péčí, důvěrou, odpovědností. V tomto vztahu jsou jedinci, partneři na sobě vzájemně závislí a s těsností koreluje i intenzita prožívání emocí obou partnerů. (Slaměník, 2011)

Velkou roli v navazování a udržování těsných vztahů má fyzická atraktivita a vlastně samotný fyzický vzhled, který je důležitý pro první dojem. Člověk touží spíše poznat osoby atraktivnějšího vzhledu, kdy napříč tomu, může být zklamán, jelikož při seznámení a navazování hlubšího vztahu několika dalšími schůzky či setkání hraje další roli v udržení vztahu i osobní atraktivita, která projevuje osobnostní vlastnosti, názory, postoje, hodnoty, zájmy a způsoby života a nemusí se tyto aspekty shodovat mezi oběma jedinci. (Slaměník, 2011)

1.1 Charakteristika těsných interpersonálních vztahů

Označení těsné interpersonální vztahy považujeme takové vztahy, které vznikly mezi dvěma, případně i více lidmi například rodina. Je to proces, který se vyvíjí do značné

míry nezávisle na ostatních lidech jako výsledek opakovaných interakcí provázených důvěrou, oporou, porozuměním, emočním souzněním, intimitou a odehrává se v soukromí.

Základním a nejtypičtějším znakem těsného vztahu je vzájemná závislost, která se charakterizuje jako společnou odpovědností partnerů za psychickou pohodu toho druhého. Partneři investují sami do sebe navzájem. Zajímají se o potřeby, zájmy, prožívání toho druhého, vzájemně se respektují a ohlížejí se na sebe. Navzájem se ovlivňují a ovlivňují i své chování tak, aby nedošlo k negativním reakcím, případně konfliktům. Naopak se snaží o neustálou harmonii mezi nimi i o dosažení společných pozitivních emocí. (Výrost, Slaměník a Sollárová, 2019; Slaměník, 2011)

Neměl by se opomíjet ani pojem závazek, který vzniká při vzájemné závislosti. Vymezuje se jako míra, v jaké je jedinec ochoten stát při druhém, třebaže to znamená vzdát se některých svých vlastních potřeb či tužeb v jeho prospěch nebo naopak. Závazek může způsobovat i značné problémy a například tak překážet v odchodu ze vztahu například pokud jsou páry sezené. Funguje tedy jako jistá forma normy sociální odpovědnosti. (Výrost, Slaměník a Sollárová, 2019; Slaměník, 2011)

Těsné vztahy jsou někdy synonymicky označovány za intimní vztahy. Intimitu lze považovat za hlavní znak každého těsného vztahu. Touha po intimitě naplňovaná přes těsné vztahy je elementární psychologickou potřebou člověka a přispívá k naplnění smyslu života. (Výrost, Slaměník a Sollárová, 2019; Slaměník, 2011)

1.2 Fenomén lásky

Láska je komplexní neurobiologický fenomén, který se opírá o důvěru, víru, potěšení a odměňování činností v mozku. Tyto procesy kriticky zahrnují oxytocin, vasopresin, dopamin a serotonergní signalizaci. Kromě toho hrají roli endorfiny a endogenní morfinergní mechanismy spojené s autoregulačními cestami oxidu dusnatého. Příjemné aktivity jsou nezbytné pro přežití a chuťovou motivaci, obvykle řídí prospěšné biologické chování, jako je přijímání potravy, sex a rozmnožování. Přesto existuje široká základna společných signalizačních a prospěšných neurobiologických rysů ve spojení s konceptem lásky, čímž se spojují fyziologické aspekty související s mateřskou, romantickou nebo sexuální láskou a připoutaností k jiným zdravým aktivitám nebo neurobiologickým stavům. (Esch, Stefano, 2005)

1.3 Intimita

„Stav mimořádné vzájemné emoční důvěry a blízkosti, při níž může docházet k narušování osobního prostoru, aniž to druhému způsobí nepříjemné pocity“ nebo jako *„Zpravidla velmi osobní, láskyplný vztah založený na hlubokých znalostech o sobě a vzájemném pochopení.“* (Hartl a Hartlová, 2010)

Intimita patří mezi nejtypičtější znaky těsného vztahu a může mít různé podoby. Intimita je často definována pomocí pojmu sebeodhalování, které se vyznačuje jako proces, při kterém dochází ke sdělování emocí, prožitků, názorů a informací o sobě samém. Defacto jde o „otevření dveří“ do soukromého pole jedince, které je založeno na důvěře v partnera. (Haubertová a Slaměník, 2013)

Sebeodhalování začíná většinou banálním sdělováním povrchních informací. Později však, kdy může narůstat důvěra mezi partnery, může jeden z páru získávat odvahu sdělovat a projevovat druhému své hluboké emoce, problémy apod. a tím zároveň dodávat odvahu i tomu druhému. Díky tomu se mohou partneři navzájem podporovat a projevit svá porozumění a prohlubovat vztah, tím pádem i těsnost vztahu. Sebeodhalování později navodí pocit intimity a partnerovi dává najevo svou důvěru. (Haubertová a Slaměník, 2013)

Pokud člověk sděluje své nejdůvěrnější prožitky, názory, postoje, emoce, vyjadřuje tím nejen potřebu sdělovat tyto informace, ale zároveň očekává z druhé strany pochopení a porozumění. (Haubertová a Slaměník, 2013)

1.3.1 Intimita ve znamení sexu

Slovo intimita je často spojeno s tématem sexu a lidé si odjakživa pojí intimitu s nahotou nebo odkrývání částí těl. Nahota a intimita k sobě nepochybně patří, ale není to vždy totéž, protože nahota nebo sex nikdy nevedou k navození intimního vztah. Některé intimní vztahy mohou obsahovat sexuální podnět, ale také nemusí, a přesto jsou vztahy hluboce intimní i bez sexuálního kontaktu. (Haubertová a Slaměník, 2013)

1.3.2 Definice lásky z psychologického a sociologického pohledu

1. Lásky z psychologického pohledu:

- *„Kladný, silný emocionální vztah k osobě, ideji nebo věci, v některých podobách přecházející až k obecnějšímu ztotožnění s altruistickými morálními hodnotami.“*

Může být také součástí diagnostické bipolární škály láska – nenávisť.“ (Hartl, 2000)

2. Láska ze sociologického pohledu:

- *„Vztah mezi dvěma lidmi charakterizovaný silnou citovou vazbou, nezištností, stálostí, vytrvalostí, odpovědností a vzájemnou věrností. Stadium, které může navazovat na stav zamilovanosti a přitažlivosti. V přeneseném významu též vztah ke skupině lidí, idealizované osobnosti nebo ideji, který je tak silný, že jedinec klade sebe a své zájmy až na druhé místo. Ve třetím významu je láska totožná s romantickou zamilovaností.“ (Jandourek, 2001)*

1.4 Spokojenost v partnerském vztahu

Spokojenost v partnerském vztahu určuje kvalitu vztahu, což se přisuzuje potřebám, které se vážou k lásce, intimitě, náklonnosti, podpoře a bezpečí. Spokojenost ve vztahu závisí tedy na uspokojování potřeb toho druhého. Lze říci, že pokud partner poskytuje druhé polovičce výše zmíněné potřeby, bude vztah spokojenější a kvalitnější, pokud to bude opětováno i z druhé strany. Naopak pokud tyto složky budou chybět, může dojít k nespokojenosti, ke které může dojít, pokud vztah zažil tzv. vztahová zranění např. partnerova nedostupnost, nevěra, týraní nebo odmítání. Tyto vztahová zranění mohou způsobit distres v partnerství, na který navazuje např. chladný odstup partnera nebo rozzlobené a citově závislé požadavky na partnera. (Mikulincer and Shaver, 2010)

2 SEXUALITA

„Antropoložka Susanne G. Frayserová definovala lidskou sexualitu jako „systém sestávající z biologických, sociálních, kulturních a psychologických atributů, které se navzájem překrývají a prolínají, produkujíce sexuální vzrušení nebo orgasmus, a které, ač nikoli nutně, jsou spjaté s reprodukcí.“ (Koliba et al., 2019)

Obecný pojem sexualita, který se v českém názvosloví vysvětluje jako soubor vlastností a jevů, které vyplývají z pohlavních rozdílů, patří do vědního lékařského oboru sexuologie. Sexuologie jako vědní obor se zabývá diagnostikou, léčbou a prevencí sexuálních poruch jak u žen, tak i u mužů. Dále také řeší sexuální problémy, které vznikají v důsledku základního onemocnění a studuje vývoj pohlavního ústrojí. Sexualita je také projevem lidské přirozenosti, která se může projevat na základě rozdílnosti pohlaví nebo sexuální orientace, kdy lidé svou sexualitou projevují, provozují a uspokojují svou základní potřebu, do které lidská sexualita náležitě patří, přičemž plní hned několik dalších funkcí. Mezi tyto funkce můžeme zařadit například základní funkci – reprodukční, která udržuje rodovost. Dále má sexualita funkci komunikační a v neposlední řadě tak přispívá k uvolnění napětí a naplní člověka například spokojeností a slastí. Sexuální pud patří mezi nejsilnější pudy člověka a živočichů obecně a ve volné přírodě by se mu mohl rovnat jen pud obživy. Sex se často definuje jako sexuální aktivita a týká se především biologických znaků. (Koliba et al., 2019; Weiss a kolektiv, 2010; Šrámková, 2015)

Do sexuologie dále patří pojmy jako jsou:

- **Sex** (Sexuální aktivita a týkající se především biologických znaků.)
- **Sexuální zdraví** (Stav fyzického, emocionálního, duševního a sociálního blaha a pro dosažení a pro podporu zdraví musí být respektována, chráněna a naplňována sexuální práva všech lidí.)
- **Erotika** (Z řeckého erós – láska, touha nebo smyslnost je označení erotické lásky.)
- **Erotologie** (Zkoumá otázky týkajících se pohlavní lásky a jejích projevů.)
- **Sexuální výchova** (Školní předmět, který seznamuje dospívající jedince se základními informacemi v oblasti sexu a sexuálního zdraví.) (Koliba et al., 2019; Weiss a kolektiv, 2010; Šrámková, 2015)

2.1 Souhrn historie lidské sexuality

První zmínky a důkazy v oblasti lidské sexuality jsou staré asi 25 000 let a mají podobu uměleckých výtvorů, které představovaly ideje krásy a především plodnosti. Tuto skutečnost dokazují nejstarší sošky ženy, tedy Věstonické venuše a Willendorfské venuše. Tyto sošky jsou kyprého tvaru a zevní pohlavní orgán je zdůrazněný Venušíným pahorkem. (Weiss a kolektiv, 2010; Šrámková, 2015)

V průběhu následujících století docházelo například k mužské obřízce, která pochází z období starého Egypta, a kterou zavedli Židé. Obřízka mohla pravděpodobně odlišovat národnost a také zdůrazňovat to, že muž bez obřízky byl barbar. V období starého Řecka se zase měnil ideál ženy tak, že symbolem krásy již nebyla kyprá žena, ale naopak štíhlá a preferovány byly také asexuální typy. V této rané době se snažili zjistit, jaká je příčina rozdílného sexuálního chování a vypracovávali různé příručky a návody, jak dosáhnout úspěšného intimního života. Zároveň řecký historik Hérodotos projevil jednu ze svých hypotéz týkající se antropologie a sexuálního chování lidí, kdy usoudil, že lidé v teplém podnebném páse jsou více sexuálně aktivní než lidé v chladnějších zemích. Dále Římané objevili slovo *sexus*, kdy jej poprvé použil Tullius Cicero. Slovo odvodil od slova *secare* v překladě řezat, dělit, protože to zdůrazňovalo rozdílnost muže a ženy. Římané také považovali sex, jako nedílnou součást člověka, kterou by tehdejší stát neměl, jakkoliv omezovat. Naproti tomu křesťanství vnáší do oblastí sexu odříkání a ideálem se stává tak sexuální zdrženlivost, jelikož byl sex křesťany považován za dílo ďábla. Následně pak v období renesance se objevuje první přenosná pohlavní choroba – syfilis. V tehdejší době byla nazývána jako francouzská nemoc, jelikož se poprvé objevila v Neapoli u francouzských vojáků. Z tohoto souhrnu je jasně viditelné, jak se po staletí měnily postoje k sexu a sexuality obecně i k ideálu krásy. (Weiss a kolektiv, 2010; Šrámková, 2015)

2.2 Anatomie a vývoj ženského a mužského pohlavního ústrojí

2.2.1 Diferenciace pohlaví

Základním rozdílem mezi mužem a ženou je pohlavní buňka, která určuje pohlaví. Již při oplození ženského vajíčka je rozhodnuto o pohlaví jednice díky mužské spermii. Spermie mohou nosit rozdílné pohlavní chromozomy, a to buď Y nebo X, kdy Y značí mužské pohlaví a X ženské. Ženské vajíčko je vždy nositelem chromozomu X. Pokud se tedy mužská spermie s chromozomem X spojí s ženským vajíčkem,

vznikne tedy karyotyp 46, XX a jedinec bude ženského pohlaví, pokud spermie ponese chromozom Y a spojí se s ženským vajíčkem, vznikne karyotyp 46, XY a jedinec bude mužského pohlaví. (Procházka a kolektiv, 2020)

2.2.2 Perinatální vývoj pohlavních orgánů

Ženské a mužské pohlaví se vyvíjí z jednoho indiferentního embryonálního základu. Ženský fenotyp se vyvíjí spontánně při absenci chromozomu Y, přičemž mužský fenotyp se vyvíjí podmíněně na základě přítomnosti maskulinizačních vlivů, které jsou zahájeny expresí SRY genu na chromozomu Y a produkcí testosteronu. Morfologické známky pohlavní diferenciac gonády jsou patrné od začátku 7. týdne a základy zevních pohlavních orgánů jsou zjevné od 5. týdne a zpočátku jsou také indiferentní. Začínají se diferencovat až od konce 12. týdne. Znamky zralosti plodu se také určují dle vyvinutí pohlavních orgánů, kdy u dívčího pohlaví musí velké stydké pysky překrývat malé a u chlapců jsou varlata sestouplá v šourku. (Procházka a kolektiv, 2020)

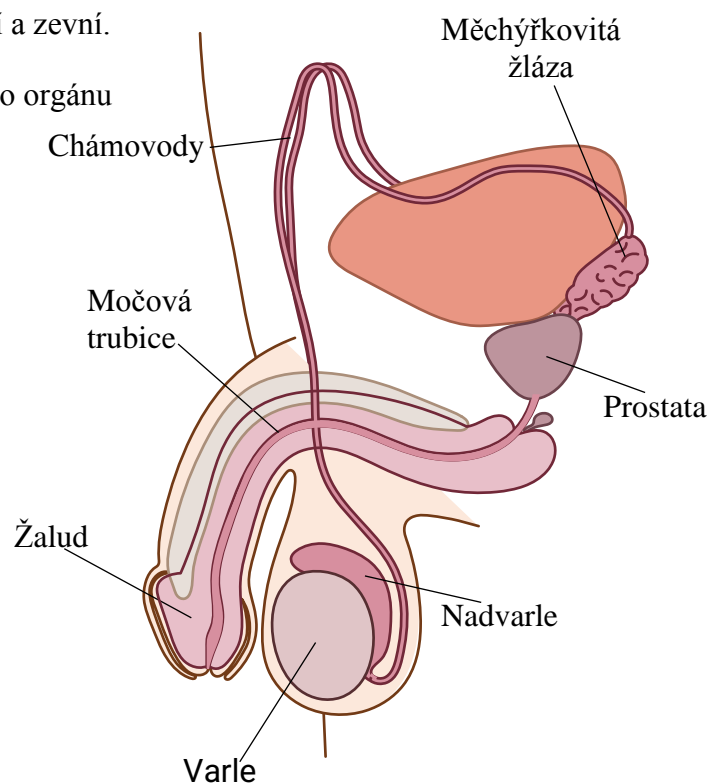
2.2.3 Anatomie pohlavních orgánů muže

Mužské pohlavní orgány se dělí na vnitřní a zevní.

Tabulka 1 Anatomie mužského pohlavního orgánu

Do vnitřních se řadí:
Varlata (testes)
Nadvarlata (epididymes)
Chámovody (ductus deferentes)
Předstojná žláza (prostata)
Močová trubice (urethra masculina)
Do zevních se řadí:
Šourek (scrotum)
Penis

(Čihák, 2013)

Obrázek č. 1 Mužský pohlavní orgán

(Pohlavní soustava muže a ženy)

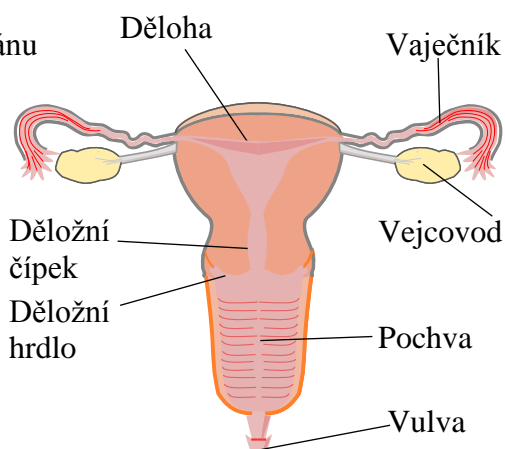
2.2.4 Anatomie pohlavních orgánů ženy

Ženské pohlavní orgány se dělí na vnitřní a zevní.

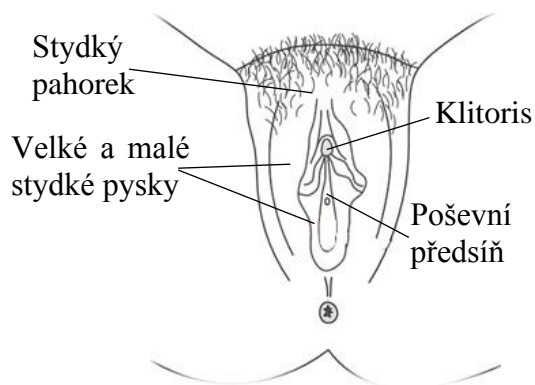
Tabulka 2 Anatomie ženského pohlavního orgánu

Do vnitřních se řadí:
Vaječníky (ovaria)
Vejcovody (tubae uterinae)
Děloha (uterus)
Pochva (vagina)
Do zevních se řadí:
Velké a malé stydké pysky (labia majora et labia minora pudendi)
Poševní předstíň (vestibulum vaginae)
Klitoris (clitoris)
Stydká pahorek (mons pubis)

(Čihák, 2013)

Obrázek č. 3 Ženský vnitřní pohlavní orgán

Obrázek č. 2 Ženský zevní pohlavní orgán

(Pohlavní soustava muže a ženy)

2.3 Sexuální zdraví

„Stav fyzické, emocionální, duševní a sociální pohody ve vztahu k sexualitě; není to pouze nepřítomnost nemoci, dysfunkce nebo vady. Sexuální zdraví vyžaduje pozitivní a respektující přístup k sexualitě a sexuálním vztahům, stejně jako možnost mít příjemné a bezpečné sexuální zážitky, bez nátlaku, diskriminace a násilí. Aby bylo dosaženo a zachováno sexuální zdraví, musí být sexuální práva všech osob respektována, chráněna a naplňována.“
(Gruskin, 2019)

2.4 Sexuální orientace

Sexuální orientace se vysvětluje jako neměnnost preference a výběru partnera. Je to neměnný celoživotní stav, který nelze jakkoliv ovlivnit ani změnit a způsob vývoje sexuální orientace, tedy proč jedince přitahuje např. stejné pohlaví není zcela objasněné.

Stále se zatím zkoumá, do jaké míry může sexuální orientaci ovlivnit prenatální vývoj a s ním spojená sexuální centra a jejich kritický vývoj během tohoto období. Naprostá většina populace je heterosexuální, menší část pak homosexuální. Bisexualita je často buď zpochybňovaná nebo označena jako vzácná. Tyto výše tři zmíněné jsou nejznámější i nejčastější, ale záleží také na genderové identitě. Co je však důležité a rozhodující pro rozpoznání sexuální orientace jsou pak jedincovi představy a touhy v erotické sféře. Pokud si člověk není svou orientací jist, může mu s jeho orientací pomoci psycholog, či sexuolog, kdy se snaží jedince nasměrovat a dopomoci k poznání sebe sama. (Koliba et al., 2019; Weiss a kolektiv, 2010)

2.5 Genderová identita

Genderovou identitou se rozumí, jak se daný člověk identifikuje a k čemu se přiklání. Popisuje vlastní psychologické vnímání jednotlivce, zda-li je muž, žena nebo se jedinec nevnímá jako ani jeden nebo jako obojí. Ačkoli genderová identita člověka obvykle odpovídá jeho biologickému pohlaví, nemusí tomu tak být a existují různé varianty tohoto vnímání. (Sanchez-Lopez and Liminana-Gras, 2017)

2.5.1 Biologické variace pohlaví

Zatímco většina z nás v západním světě považuje biologický sex za dvě kategorie „mužského“ a „ženského“, sex je ve skutečnosti mnohem složitější. Někteří lidé se například rodí s těly a genitáliemi, které nevypadají úplně jako muž nebo žena, ale spíše mají rysy obou. V minulosti se používal termín hermafrodité, ale tito jedinci jsou nyní označováni jako intersexuální. (Sanchez-Lopez and Liminana-Gras, 2017)

2.5.2 Genderové vyjádření

Jeden způsob vyjádření svého pohlaví je označován jako transgender, což je zastřešující termín používaný k popisu, kdy se něčí genderová identita nebo výraz liší od sociálních očekávání pro dané pohlaví. Naproti tomu ti, jejichž genderová identita a projev je v souladu s jejich biologickým pohlavím, jsou často označováni jako cisgender. U transsexuálů se genderová identita neshoduje s jejich biologickým pohlavím. Takže například transsexuál muž-žena je někdo, kdo se narodí jako muž, ale sám sebe vnímá jako ženu, zatímco transsexuál žena-muž se narodí jako žena, ale sám sebe vnímá jako muže. Genderová dysforie je termín vyhrazený pro přetrvávající úzkost a nepohodlí, které mohou vyplývat z nesouladu mezi psychickou genderovou identitou a fyzickým sexem. Charakteristiky

transsexualismu jsou popsány jako silná touha vyměnit si své primární sexuální charakteristiky se sexuálními charakteristikami jiného pohlaví, touha být druhým pohlavím a podle toho se chovat. (Sanchez-Lopez and Liminana-Gras, 2017)

Ve většině částí světa je sex vnímán jako binární konstrukt, což znamená, že lidé mají tendenci si myslet, že člověk může být buď muž, nebo žena, nic mezi tím. To znamená, že osoba s mužským přirozením je muž a naopak. Osoby, které tyto sociální normy porušují, jsou obvykle marginalizovány. Předsudky vůči transsexuálům a transgender osobám v širším měřítku jsou velmi časté a označují se jako transfobie. (Sanchez-Lopez and Liminana-Gras, 2017)

2.5.3 Cross dressing

Podtypem transgenderismu je cross-dressing a označuje akt nošení oděvu typicky spojený s druhým pohlavím. Jednou z variant cross-dressingu je transvestismus, který se týká aktu získání sexuálního uspokojení nošením oblečení druhého pohlaví. (Sanchez-Lopez and Liminana-Gras, 2017)

3 COVID-19

Covid-19 je onemocnění, které způsobuje druh koronaviru zvaný SARS-CoV-2 (Severe acute respiratory syndrome-related coronavirus). Koronavirus SARS-CoV-2 je především patogenem netopýrů, u kterých vyvolává mírné respirační onemocnění, naproti tomu se člověk stal jako druhým hostitelem. Tato infekce u člověka může mít různé klinické formy, od asymptomatického průběhu až po život ohrožující stav. Jsou známy různá ustálená schémata replikace virů v hostitelském těle u známých klasických infekčních nemocí, jakou jsou například typu varicela, parotitida, rubeola apod., ale u SARS-CoV-2 je tomu jinak a replikuje se individuálně, zrovna jak mu to hostitelský organismus dovolí. Vývoj koronavirové infekce závisí tedy na několika faktorech. Spousta faktorů závisí na genetice, další lze ovlivnit životním stylem a ostatní závisí na momentálních okolnostech, které na člověka působí. (Beneš a Nováková, 2021)

První detekce tohoto viru byla v prosinci v roce 2019 ve Wu-chanu v Číně. V této době, se vyskytovali lidé s pneumoniemi, u kterých nebyl znám původce ani způsob přenosu. Vyskytovalo se to nejvíce u lidí, kteří navštěvovali nebo pracovali na trzích s rybami, mořskými plody, netopýry, kuřaty apod. Vlivem globalizace a velkého cestovního ruchu se tento vir brzy rozšířil po celém světě. V České republice se poprvé objevil 1. března v roce 2020 hned u 3 případů. (Státní zdravotní ústav, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2022; Informace ke koronaviru a nemoci covid-19, 2020)

Obecně u virů, jako takových, dochází k mutacím nevyjímaje i u SARS-CoV-2. Mutace je chyba, ke které dochází během replikace viru. Během mutace může dojít buď k jeho zlepšení nebo zhoršení například v oblasti přenosu viru, jeho smrtelnosti nebo virulenci. Například přenos viru se tedy může snížit nebo zvýšit. Během posledních 2 let, došlo ke spoustě mutacím, které jsou známé jako Alfa (původně britská varianta), Beta (původně Jihoafrická varianta), Gamma (původně Brazilská varianta), Delta (původně indická varianta) a Omikron. (Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2021)

3.1 Příznaky onemocnění

Příznaky onemocnění Covid-19 se různě od sebe liší. Důležité jsou i další aspekty, které určují celkový průběh onemocnění a tím pádem i jeho příznaky. Mezi tyto aspekty patří, jak moc se daný jedinec vystavil infekční dávce, jestli je expozice dlouhodobá nebo opakovaná krátce za sebou. Dále je nutné vědět, zda-li má jedinec dostatečně silnou

nebo oslabenou imunitu. Průběh onemocnění se dělí na symptomatický a asymptomatický, právě na základě daných aspektů. (Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2021)

3.1.1 Symptomatický průběh

Mezi nejčastější klinické příznaky onemocnění Covid-19 patří z 88 % horečka, dále pak suchý kašel z 68 %, únava z 38 % a bolesti svalů a kloubů z 15 %. Z méně častých příznaků se pak projevují průjem, nechutenství, nauzea a zvracení. U závažnějších případů to pak byl i zápal plic. U některých pacientů byly zaznamenány ztráty čichu a chuti. (Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2021)

3.1.2 Asymptomatický průběh

Asymptomatický neboli bezpříznakový průběh u tohoto onemocnění se pak projevil u 10-50 % osob. Nebyly tedy u nich žádné projevy klinických příznaků, byla u nich prokázána pouze přítomnost viru, což naznačuje, že mohou hrát velmi významnou roli v oblasti šíření nemoci. (Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2021)

3.2 Těhotenství a Covid-19

Onemocnění Covid-19 v těhotenství je potenciální riziko. U většiny žen, má ale mírný průběh. Jelikož není dostatek zkušeností s léčbou tohoto onemocnění, musí se dbát hlavně na prevenci. Důležitá jsou tedy hygienická opatření, která zabrání přenosu infekcí na těhotné ženy, zvláště pak u žen s patologickým těhotenstvím. (Mlezivová S., Machala L., Nováková D., Calda P., 2021)

Vlivem systémových, a především hormonálních změn v těhotenství je známo, že dochází k imunitním změnám. Tyto změny, zvláště v kardiopulmonálním systému, mohou vést ke snížené respirační kapacitě a hypoxii během akutního plicního onemocnění, což může značit problém v udržení těhotenství. (Mlezivová S., Machala L., Nováková D., Calda P., 2021)

3.3 Vliv onemocnění Covid-19 na plod

Když se objeví nový virus, vyvstává kritická otázka, zda virus může projít placentou a způsobit přímé nepříznivé účinky na plod, jak bylo pozorováno u několika dalších patogenů (např. Zika, cytomegalovirus, zarděnky). K přenosu patogenů může dojít během těhotenství (nitroděložní), během porodu a porodu (intrapartum) nebo po porodu

(postpartum), buď prostřednictvím kojení nebo prostřednictvím kontaktu s matkou nebo jinými osobami (po porodu). (Jamieson and Rasmussen, 2022)

Ačkoli se zdá, že SARS-CoV-2 se jen zřídka přenáší transplacentárně na plod, hromadí se důkazy, že infekce během těhotenství je spojena s řadou nepříznivých výsledků těhotenství. Systematický přehled a metaanalýza relativně kvalitních studií s vhodnými srovnávacími skupinami zjistila zvýšené riziko preeklampsie, předčasného porodu a mrtvého porodu u těhotných s infekcí SARS-CoV-2. (Jamieson and Rasmussen, 2022)

3.4 Dopad pandemie Covid-19 na psychické zdraví

Celosvětová pandemie Covid-19 ukázala, jakým způsobem může na člověka doléhat, zejména v oblasti psychické integrity. Lidé zažili a mohou stále ještě zažívat stresové situace, které souvisí s onemocněním nebo úmrtím v rodině, ztrátou zaměstnání, omezeností společenských aktivit apod. (Salinas-Rehbein and Ortéza, 2020)

Některá onemocnění jsou asymptomatická, jiná se rychle zhorší a lidé pak v důsledku zhoršení zemřou a někteří lidé ani neonemocní. Totéž se děje s ohledem na naše duševní zdraví, se širokou škálou možných emočních reakcí v době krize. Z psychologie zdraví se navrhuje, že procesy zdraví a nemoci jsou určovány mnoha faktory, včetně biologických, behaviorálních a sociálních faktorů. Mezi posledně jmenované patří mezilidské vztahy, které jsou široce studovány z hlediska jejich souvislosti s výsledky duševního a fyzického zdraví. Zejména ti lidé, kteří mají větší množství a kvalitu mezilidských vazeb s ostatními, jsou šťastnější. Na druhé straně úplná absence mezilidských vztahů se nazývá sociální izolace a je spojena s negativními důsledky v oblasti duševního a fyzického zdraví, jako je nárůst úzkostných a depresivních poruch, kardiovaskulárních onemocnění, diabetes Melitu nebo zvýšení úmrtnosti. (Salinas-Rehbein and Ortiz, 2020)

3.5 Vliv pandemie Covid-19 na partnerské vztahy a sexuální život

S novým koronavirem (COVID-19) a s jeho destruktivním dopadem napříč socioekonomickými doménami a všemi aspekty globálního zdraví, je nám známo jen málo o jeho dopadu na sexuální zdraví. Od konce roku 2019 lidstvo bojuje s novým typem viru SARS-COV-2, který přinesl do života lidí velké změny. Pandemie se rozšířila po celém světě a zasáhla celou populaci planety. Sexuální život, sexualita zahrnuje množství jevů, které zahrnují partnerství, chování, postoje, identitu, orientaci, přesvědčení a aktivity

a konkrétně sexuální aktivita může zahrnovat množství aktů. Bezpečný a častý sexuální život je navíc spojen s řadou výhod pro fyzické i duševní zdraví, které může být ovlivněno pandemií Covid-19. (Declea, Chirilă and Săucea, 2020; Pennanen-iire, Prereira-Lourenço and Padoa et al., 2021)

Široká izolace, odloučení a ztráta díky pandemii Covid-19, zvyšují rizika pro kvalitu a stabilitu vztahu párů. Na základě modelu zranitelnosti – stresu – adaptace, pandemická ztráta, izolace a odloučení ovlivňuje vztahy párů. Pandemii Covid-19 doprovází četné stresory, včetně sociálního distancování, uzavření doma při koordinaci zvýšených požadavků na vyvážení každodenních úkolů (např. práce/kariéra, péče o děti) a nedostatku kontroly, podráždění a frustrace způsobené narušením a ztrátami v mnoha oblastech. (Pietromonaco and Overall, 2022)

4 ROLE PORODNÍ ASISTENTKY JAKO EDUKÁTORKY V OBLASTI SEXU

Podpora zdraví porodními asistentkami, zahrnující aktivity ke zlepšení zdravotní gramotnosti v řadě témat, je klíčovou součástí globální strategie pro dosažení rozvojových cílů tisíciletí. (Bradfield, Officer, Courtney et al., 2021)

Sociální spravedlnost a rovnost prostřednictvím poskytování globální péče o sexuální a reprodukční zdraví musí splňovat rychlost, připravenost a vybavenost. Porodní asistentky jsou jako expertky na sexuální a reprodukční zdraví v respektovaném a důvěryhodném postavení. Sexuální aktivita a reprodukční funkce jsou jednoznačně v kompetenci porodní asistentky a sexuální zdraví je pro kvalitní péči o klienty stejně důležité jako jakýkoli jiný aspekt zdraví. Smysluplný zájem o sexuální zdraví vyžaduje pozornost v rámci zemí i na regionální a globální úrovni, protože ovlivňují zdravotní, právní a politické standardy a dopady, které mají vliv na prožívání sexuality lidí, sexuální zdraví, sexuální práva a sexuální potěšení. Vzhledem k tomu, že nedostatečná podpora v kterékoli oblasti může mít negativní dopad na dospívající, mělo by být vynaloženo úsilí na podporu dokonalého trojúhelníku sexuálního zdraví, sexuálních práv a sexuálního potěšení pro všechny lidi na celém světě. Programy sexuálního zdraví, včetně těch, které se zabývají otázkami reprodukčního zdraví a práv, mohou pokrýt širokou škálu specifických tematických oblastí a cílů. Mohou se zaměřit na poskytování sexuální výchovy a/nebo informací a poskytování široké škály služeb v oblasti sexuálního zdraví, včetně sexuálního poradenství, prevence HIV, testování a léčba, prevence nechtěných těhotenství, potraty, prevence, testování a léčba na lidský papilomavirus (HPV) a rakovinu děložního čípku, prevence a léčba rakoviny varlat, řešení sexuální dysfunkce, poskytování poradenství a služeb v oblasti sexuality a tak dále. (Gruskin et al., 2019)

4.1 Edukace

„Edukace v porodní asistenci má význam nejen pro zdravotníka, ale zejména pro samotnou klientku/pacientku. Edukace zvyšuje spokojenost klientek/pacientek, zajišťuje kontinuitu péče, působí preventivně na výskyt komplikací apod. V porodní asistenci se můžeme setkat s rozdělením edukace podle toho, ve které fázi těhotenství, porodu, po porodu a onemocnění se pacientka/klientka nachází.“ (Dušová, 2019)

Edukaci lze stručně definovat jako výchovu. Výchova je proces, při kterém dochází k vytváření z člověka osobnost. Utváření jeho vlastností, jak tělesných, tak i duševních. Do znaků výchovy se řadí záměrnost, cílevědomost a všestrannost. Tyto znaky určují výchovný ideál, rámec a směr. Při přenosu směru výchovy do zdravotnického prostředí, kdy je edukátorem zdravotník, v tomto případě porodní asistentka a edukantem pacientka/klientka, můžeme dosahovat záměrným působením na edukanta pozitivních změn. (Dušová, 2019)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

5.1 Cíle práce

Cíle této práce byly sestaveny na jeden hlavní cíl a k němu další 2 podcíle. Dohromady se tato práce skládá ze 3 cílů, které jsou:

1. **Hlavní cíl:** Porovnat kvalitu sexuálních vztahů v období pandemie Covid-19.
- 1A. **Dílčí cíl:** Vliv pandemie Covid-19 na sociální chování v intimním životě.
- 1B. **Dílčí cíl:** Porovnání četnosti porodů v období před a po pandemii Covid-19, tedy v letech 2019-2021.

5.2 Výzkumné otázky

Výzkumné otázky jsou kladeny v návaznosti na cíle práce. Pro výzkumné šetření byly zvoleny 3 základní otázky.

- **VO1:** Jaký vliv měla pandemie Covid-19 na sexuální chování párů a jejich kvalitu?
 - **VO1A:** Jaký vliv měla pandemie Covid-19 na sociální chování v intimním životě?
 - **VO1B:** Změnila se porodnost během pandemie oproti době před pandemií?

5.3 Výzkumný problém

Vlivem pandemie Covid-19, různých opatření a lockdownem, mohlo docházet ke změnám chování mezi páry, jak ve sféře sociální, tak i sexuální. Zájmem této práce je objasnit, jakým způsobem a do jaké míry, měla na tyto sféry pandemie Covid-19 vliv a jakým způsobem tyto změny či problémy páry řešili. Zároveň se tato práce zabývá vlivem pandemie Covid-19 na natalitu. Jelikož se této problematice nikdo dostatečně nevěnoval je tedy současně v malé míře probádaná.

5.4 Hypotézy

Stanovení hypotéz se provedlo na základě stanovených výzkumných otázek.

- H1: Kvalita sexuálních vztahů se změnila, během pandemie Covid-19.
- H2: Sociální chování párů se změnilo vlivem pandemie Covid-19.
- H3: Pokud měla pandemie vliv na sexuální chování párů, porodnost se změnila.

6 METODOLOGIE VÝZKUMU

Metoda bakalářské práce byla zvolena kvantitativní, kvůli většímu výzkumnému vzorku a lepšímu přehledu o problému, kterým se tato práce zabývá. Předchozí kapitola představuje cíle a výzkumné otázky. K hlavnímu cíli jsou přiděleny podcíle 1A a 1B. K upřesnění této metodiky se k hlavnímu cíli a podcíli 1A vztahuje dotazník a dotazníkové šetření. K podcíli 1B se vztahuje statistika v daném období, sběr dat a následná analýza.

6.1 Technika a realizace šetření

Techniku šetření pro hlavní cíl a podcíl 1A jsem zvolili sběr a analýzu dat formou dotazníku, který byl zkonstruován otázkami, které splňují cíle a ověřují hypotézy. Dotazník byl vytvořen pomocí online webové stránky Survio, která se zabývá dotazníkovým softwarem. Následně byl distribuován na sociálních sítích.

Celé šetření muselo být nejprve řádně předchystáno. Rozdělilo se tedy do několika fází, které se na začátku stanovily. První fáze zahrnovala přípravu, tedy dle cílů se stanovily i otázky, které se v dotazníku objeví. Druhá fáze zahrnovala zhodnocení, kontrolu otázek a distribuci celého dotazníku. Ve třetí fázi se sbíraly odpovědi, které se během sběru přímo hodnotily, zda-li vyhovují, pokud ne, byly rovnou vyškrtnuté. Čtvrtá fáze obsahovala následnou analýzu a vyhodnocení odpovědí. Poslední fází byla interpretace nasbíraných dat.

Na dotazník odpovědělo celkem 95 respondentů z nichž bylo potřeba vyřadit 9, z důvodu špatného vyplnění nebo nesplnění kritérií. Výsledný počet vyhodnocovaných dotazníků činí tedy 86.

Pro podcíl 1B byla zvolena taktéž technika sběru a analýzy dat pomocí webové stránky Českého statistického úřadu.

6.2 Charakteristika dotazníku

Dotazník byl utvořen jako nestandardizovaný s otevřenými i uzavřenými odpověďmi. Skládá se z 19 otázek a jeho vyplnění zabralo respondentům cca 5-10 minut. 1. a 2. otázka se věnovala věku a pohlaví respondenta. Otázky 9, 10, 11, 12 a 13 se týkaly prvního dílčího cíle 1A. Otázky 14, 15, 16, 17 a 18 se týkaly hlavního cíle a 3, 4, 5, 6, 7, 8 a 19 byly pouze doplňující.

6.3 Charakteristika respondentů

Dotazník byl určen pro cílovou skupinu, kterou tvořili lidé jakéhokoliv pohlaví ve věku 18 – 65 let, a kteří mají nebo měli za poslední 3 roky alespoň 1 vztah. Dotazník byl zcela anonymní a v úvodě byli respondenti seznámeni s účelem dotazníku a se závaznými ustanoveními zákonů.

6.4 Organizace šetření

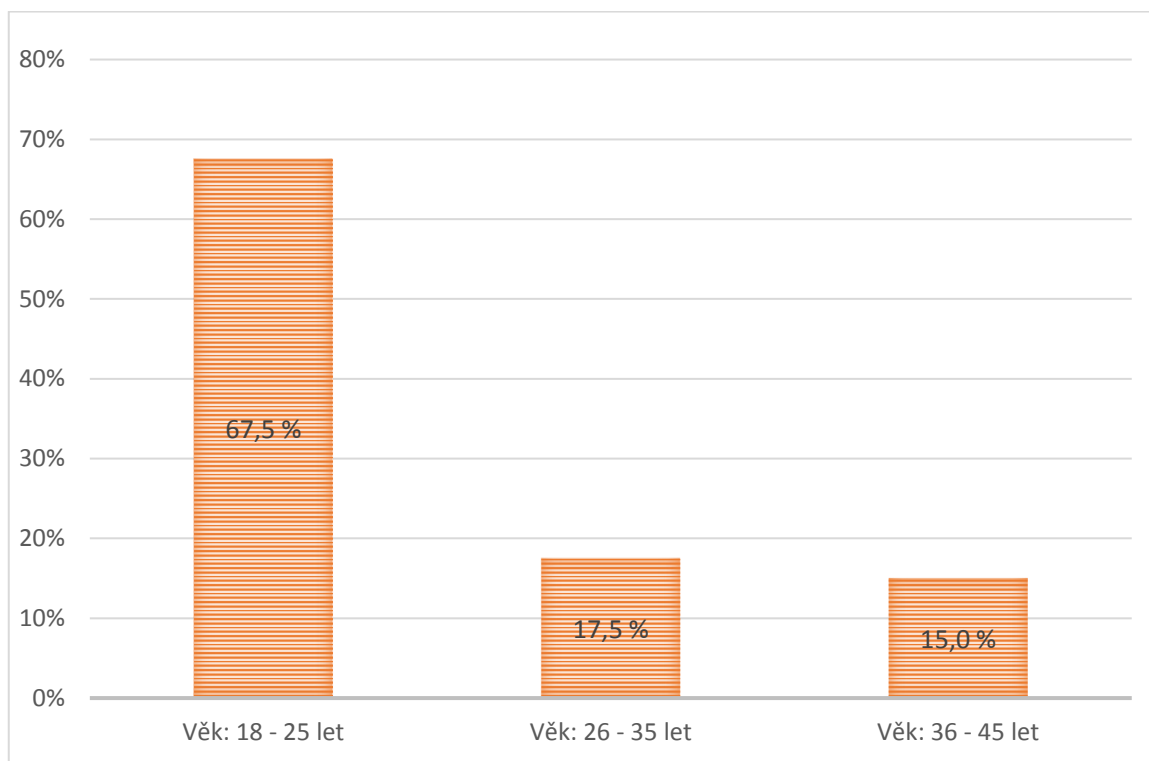
Dotazníkové šetření probíhalo v období od 3.3.2022 do 30.3.2022 na webové stránce www.surveio.com. Před vložením dotazníku na webovou stránku bylo provedeno předvýzkumné šetření, kterého se zúčastnilo 5 lidí, pro zkontrolování dotazníku, zda je v něm vše srozumitelné.

6.5 Zpracování získaných dat

Po vyhodnocení dotazníku byly data z něj zpracovány do grafů v programech Microsoft Excel a Microsoft Word. Výsledky jsou zaznamenány v grafu pomocí relativní četnosti, tedy v % a následně okomentovány.

7 ANALÝZA A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

Otázka č. 1: Věk respondentů.

Obrázek č. 4 – Graf: Věk respondentů

Komentář:

Otázka č. 1 se zabývala věkem respondentů. Velká část respondentů (67,5 %) byla ve věku od 18 do 25 let. Zbývající 2 menší části respondentů byli ve věku od 26 do 35 let (17,5 %) a ve věku od 36 do 45 let (15 %). Nejmladší respondenti byli ve věku 18 let, nejstarší respondent byl ve věku 45 let. V tabulkách č. 3 a č. 4 jsou doplněny hodnoty průměrného věku, mediánu a absolutní hodnoty s relativní četností.

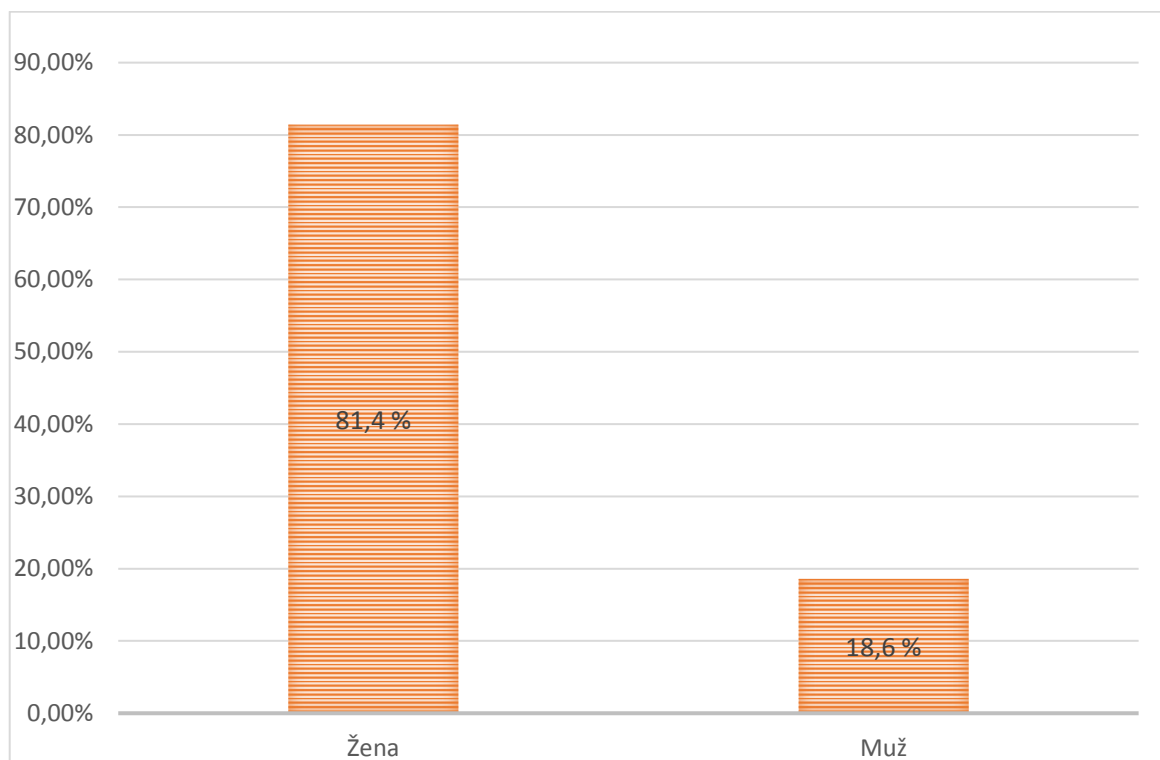
Věkové intervaly	Absolutní hodnota
18 – 25 let	58
26 – 35 let	15
36 – 45 let	13

Tabulka č. 3 – Věkové intervaly

	Hodnota
Průměr	26,5 let
Medián	30
Minimum	18 let
Maximum	45 let

Tabulka č. 4 – Průměr, medián, min., max. let

Otázka č. 2: Pohlaví respondentů.

Obrázek č. 5 – Graf: Pohlaví respondentů

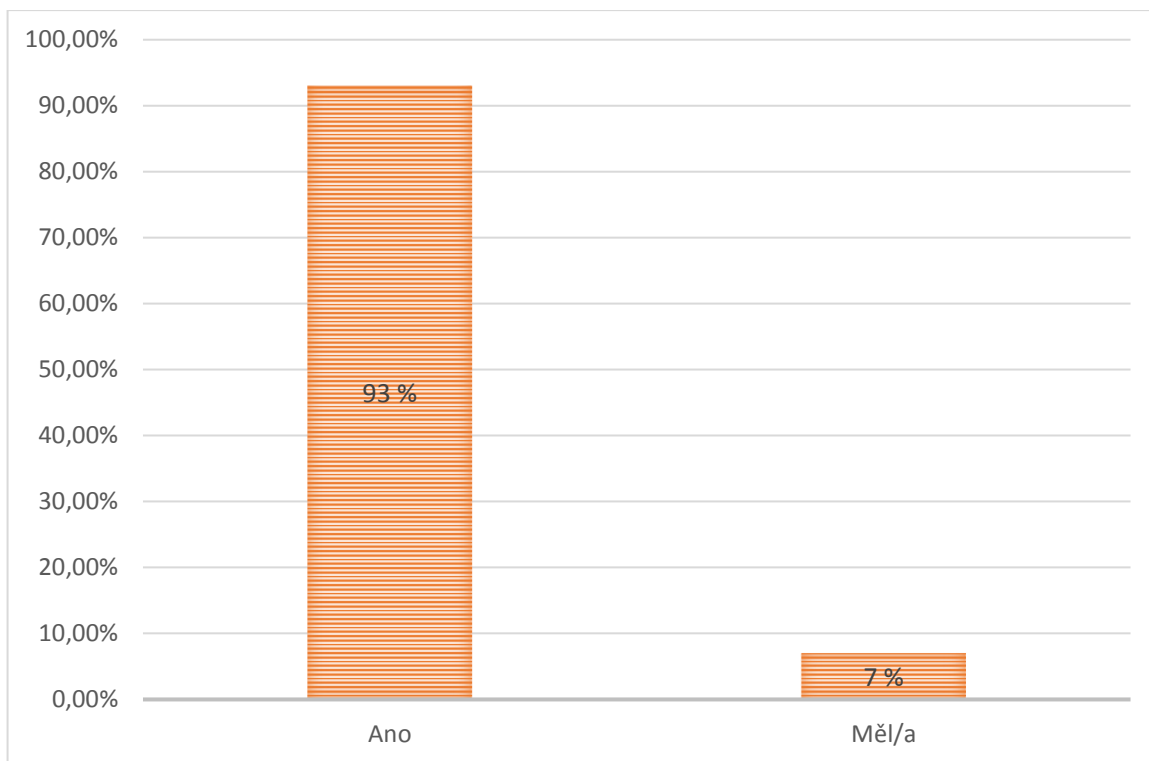
Komentář:

Otázka č. 2 se zabývala pohlavím dotazovaných a na dotazník odpovídaly převážně ženy, které jsou zde zastoupené v 81,4 %. Ve zbylých 18,6 % to byli muži. V tabulce č. 5 jsou doplněny informace o pohlaví respondentů v absolutních hodnotách.

Pohlaví	Absolutní hodnoty
Muži	16
Ženy	70
Celkem	86

Tabulka č. 5 – Pohlaví respondentů

Otázka č. 3: Máte nebo měl/a jste v současné době partnera/partnerku za poslední 3 roky?

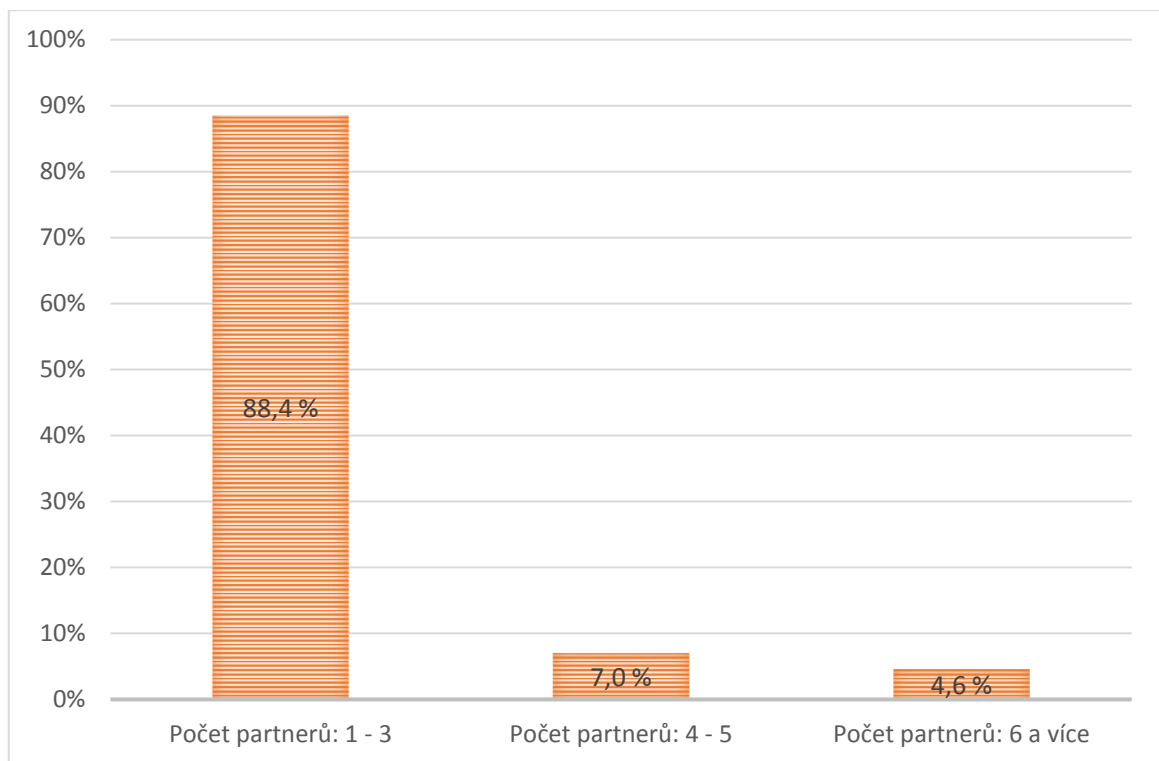
Obrázek č. 6 – Graf: Partner/partnerka za poslední 3 roky

Komentář:

Na tuto otázku odpovědělo 93 % dotazovaných, že má v současné době partnera či partnerku. Zbýlých 7 % odpovědělo, že měli partnera či partnerku v posledních 3 letech, tedy přibližně v čase pandemie Covid-19.

Otázka byla pouze doplňující, jestli respondenti splňují kritéria pro výzkumné šetření této bakalářské práce.

Otázka č. 4: Uveďte prosím počet sexuálních partnerů za poslední 3 roky.

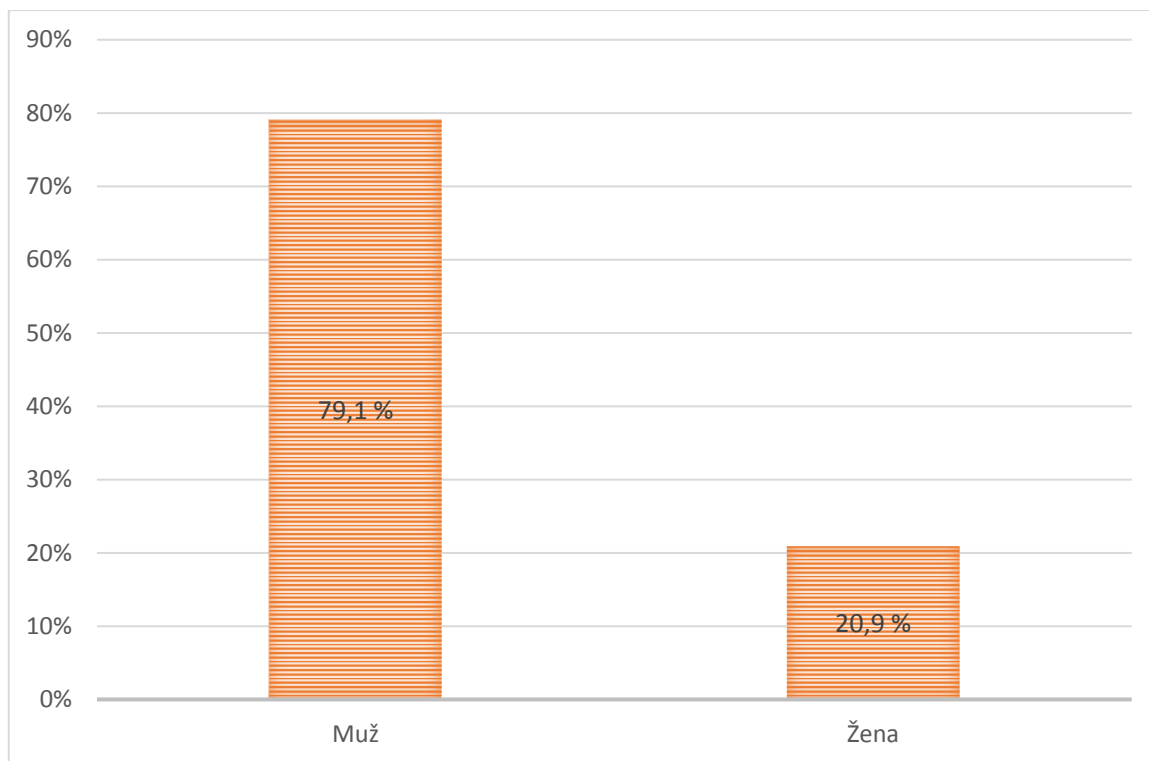

Obrázek č. 7 – Graf: Počet sexuálních partnerů za poslední 3 roky

Komentář:

Tato otázka se zabývala počtem sexuálních partnerů dotazovaných za poslední 3 roky. Většina respondentů (88,4 %) měla od 1 do 3 sexuálních partnerů v období 3 let. Dalších 7 % respondentů uvedlo počet sexuálních partnerů od 4 do 5 za poslední 3 roky a zbylých 4,6 % uvedlo, že mělo 6 a více sexuálních partnerů za poslední 3 roky. Nejvíce respondentů, celkem 58, uvedlo 1 partnera za poslední 3 roky. Nejvyšší počet partnerů měl jeden respondent, který uvedl, že sexuálních partnerů za poslední 3 roky měl 10 a zajímavostí je, že tento počet partnerů uvedla žena.

Otázka č. 5: Jakého pohlaví je Váš/Vaše partner/ka?

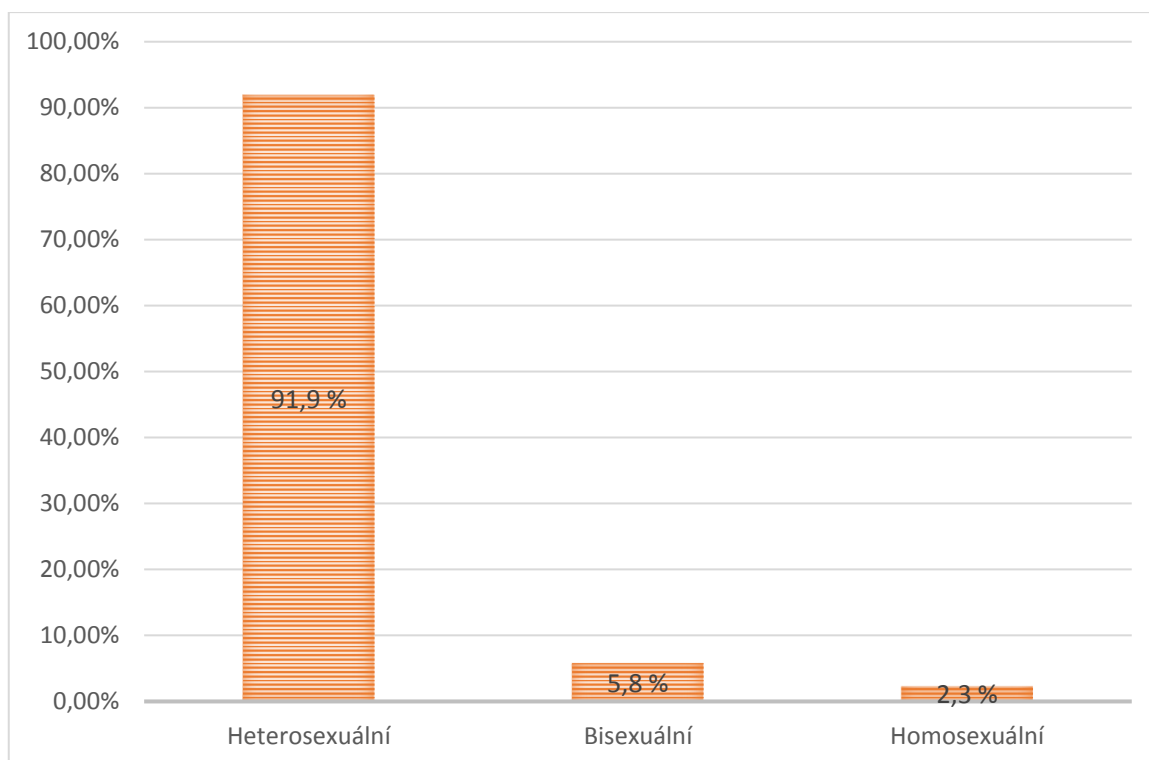

Obrázek č. 8 – Graf: Pohlaví partnera/partnerky

Komentář:

Spíše doplňující otázka, která se zabývala pohlaví partnera. Ze 79,1 % uvedli, že se jedná o partnera a z 20,9 % partnerku. Kvůli vyššímu počtu respondentů pohlaví ženského bylo zřejmé, že většina z nich bude uvádět spíše partnera než partnerku nebo naopak, kvůli většímu rozsahu heterosexuální orientace než homosexuální. Orientaci se ale věnuje další otázka.

Otázka č. 6: Svou sexuální orientaci považujete především za?

Obrázek č. 9 – Graf: Sexuální orientace

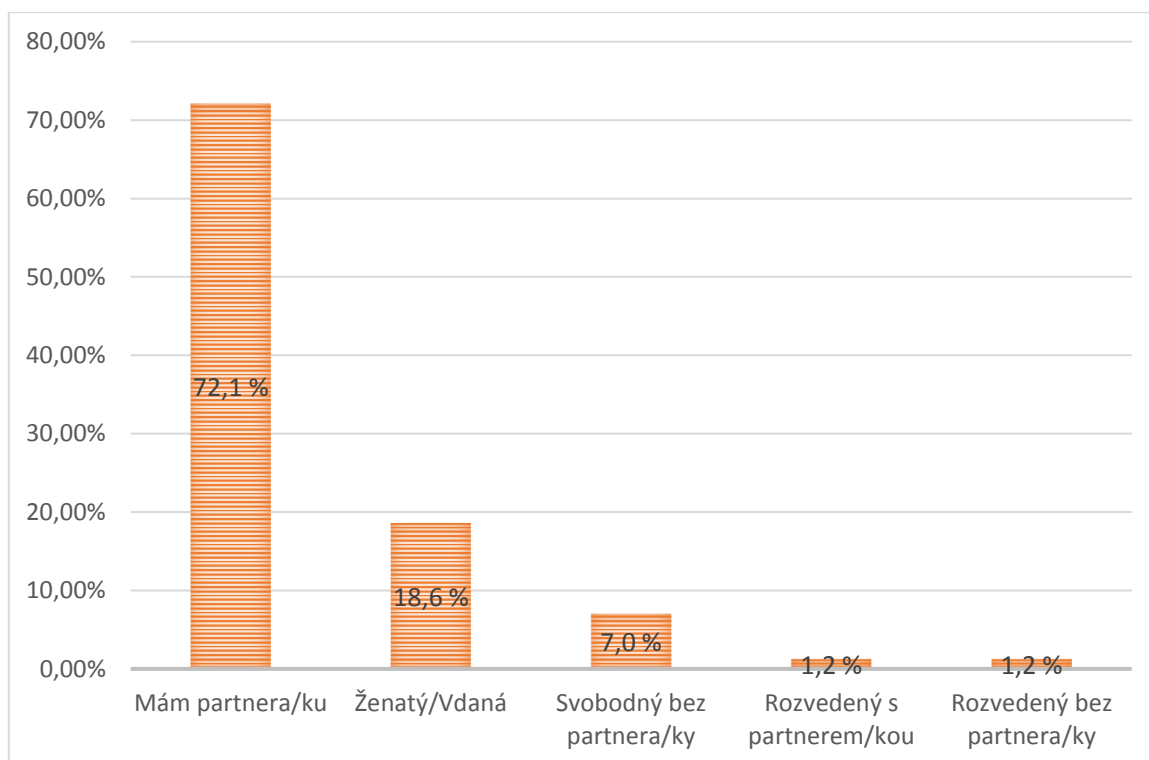
Komentář:

Nejvíce respondentů, tedy 91,9 % uvedlo svou orientaci jako heterosexuální. Zbýlých 5,8 %, jako bisexuální a 2,3 % jako homosexuální. Tabulka č. 6 doplňuje informace o absolutních hodnotách zkoumané otázky sexuální orientace.

Sexuální orientace	Absolutní hodnota
Heterosexuální	79
Homosexuální	2
Bisexuální	5

Tabulka č. 6 - Sexuální orientace

Otázka č. 7: Jaký je Váš rodinný stav?

Obrázek č. 10 – Rodinný stav

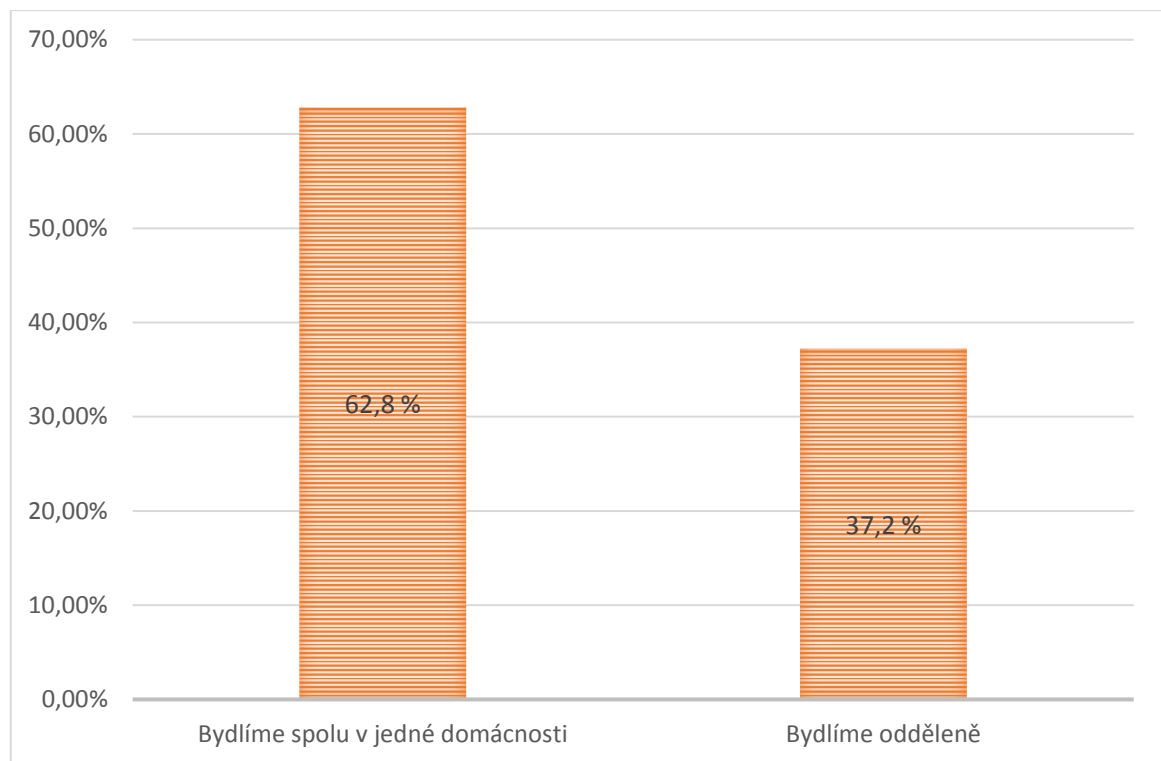
Komentář:

Pro doplnění se tato otázka zabývá rodinným vztahem dotazovaného. Skoro třičtvrtě dotazovaných (72,1 %) odpovědělo, že mají partnera či partnerku, ale nejsou sezdání, či rozvedeni. Dalších 18,6 % odpovědělo, že jsou již buď ženatí nebo vdaní. Zbýlých 7 % uvedlo, že jsou současně bez partnera či partnerky a procentuálně stejně 1,2 % uvedlo, že jsou rozvedeni s nebo bez partnera, či partnerky. V tabulce č. 7 jsou uvedené absolutní hodnoty.

Rodinný stav	Absolutní hodnota
Mám partnera/partnerku	62
Ženatý/vdaná	16
Svobodný bez partnera	6
Rozvedený s partnerem/partnerkou	1
Rozvedený bez partnera/partnerky	1

Tabulka 7 – Rodinný stav

Otázka č. 8: Jaká je podoba Vašeho vztahu s partnerem/partnerkou?

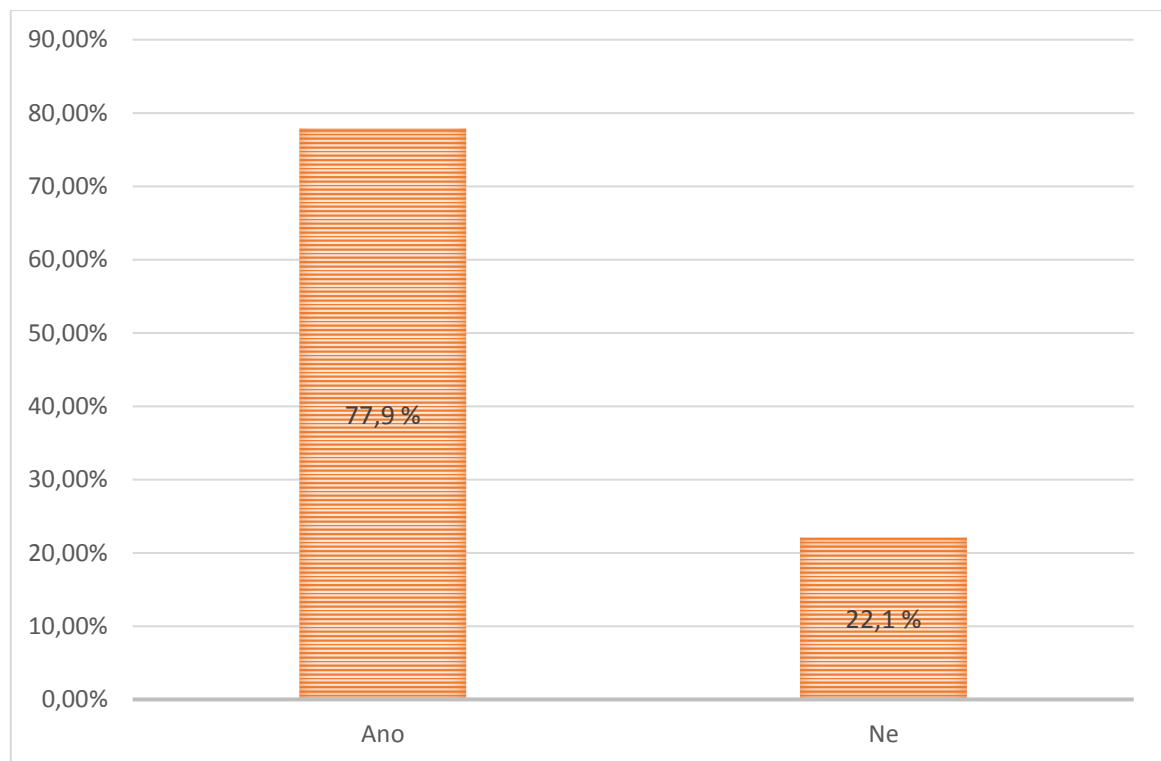

Obrázek č. 11 – Graf: Podoba vztahu

Komentář:

Tato otázka se zabývala tím, jestli partneři bydlí společně či odděleně. Přes polovinu respondentů uvedlo (62,8 %), že bydlí společně v jedné domácnosti. Zbytek 37,2 % uvedlo, že bydlí odděleně.

Otázka č. 9: Trávili jste během pandemie Covid-19 více času s partnerem/partnerkou?

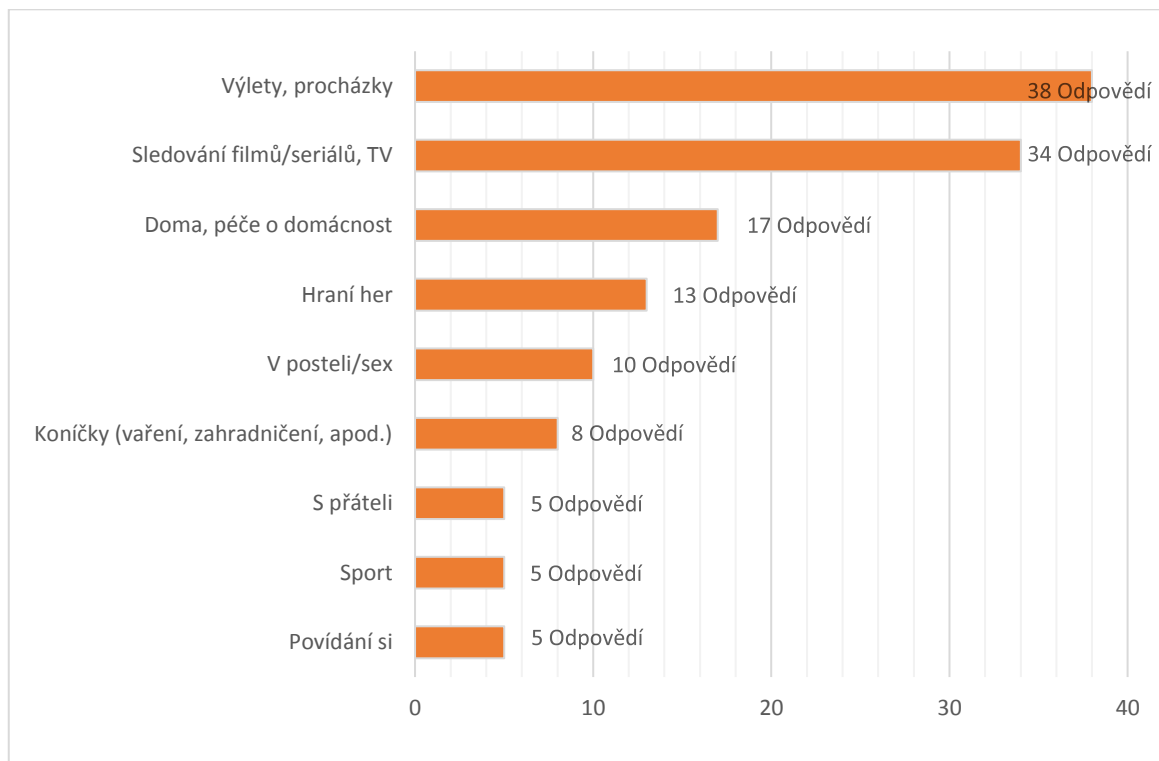

Obrázek č. 12 – Graf: Čas strávený během pandemie Covid-19 s partnerem/partnerkou

Komentář:

Tato otázka byla zaměřená, zda-li během pandemie Covid-19 partneři trávili více času spolu či ne. Přes třičtvrtě respondentů (77,9 %) vybralo odpověď ano a 22,9 % odpovědělo, že ne.

Otázka č. 10: Pokud jste v předešlé odpovědi odpověděl/a ano, napište stručně, jak jste tento společný čas trávili?

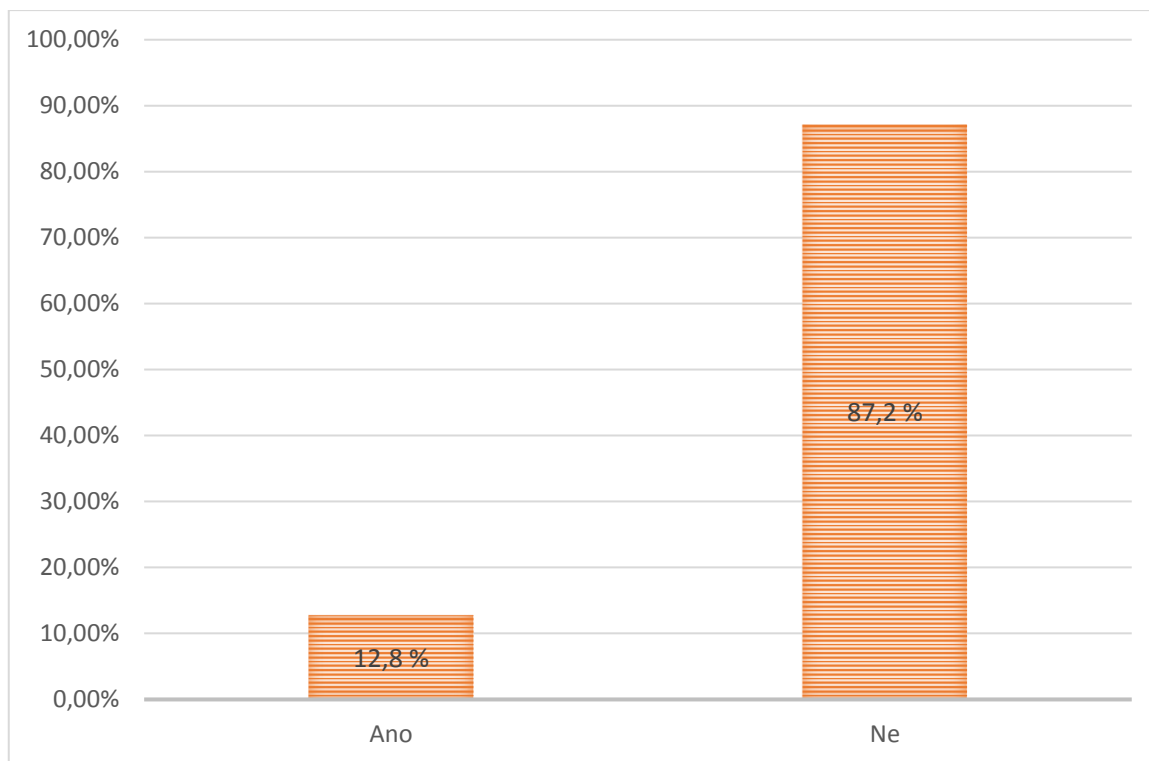
Obrázek č. 13 – Graf: Způsob stráveného času s partnerem

Komentář:

Tato otázka byla otevřená, kdy respondenti měli stručně popsat čas strávený s partnerem, když v otázce č. 9 odpověděli ano. Z grafu č. 13 lze poznat, že páry nejčastěji trávily společný čas výlety či procházky, tyto odpovědi se objevily v dotazníku celkem 38x. Další četné odpovědi byly sledování filmů, seriálů a TV, které se objevily 34x. Jako třetí četná odpověď byla taková, kdy respondenti uváděli, že čas trávili doma či péčí o domácnost.

Za zmínku stojí i další četná odpověď a tou je hraní her, ať už stolních/deskových her, tak i na počítači či herních konzolách.

Otázka č. 11: Řekl/a byste, že Váš vztah prochází momentálně nějakým krizovým obdobím?

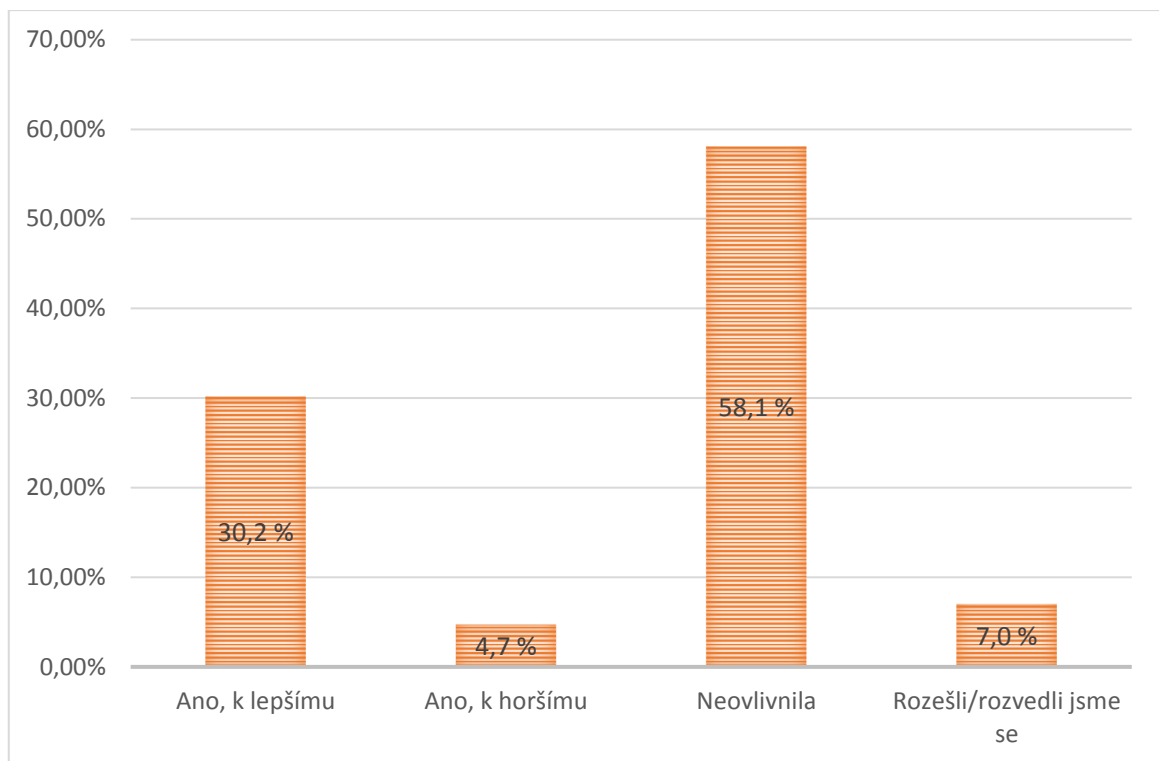

Obrázek č. 14 – Graf: Krizové období ve vztahu

Komentář:

V této otázce se respondenti vyjadřovali k prožívání jejich vztahů a to, jestli ve vztahu prochází momentálně nějakým krizovým obdobím. Zda-li pandemie Covid-19 nezpůsobila rozpadání se vztahů a nepřinášela do vztahů problémy. V 87,2 % respondenti uvedli, že ne. Malou část pak tvoří respondenti, kteří uvedli, že ano.

Otázka č. 12: Myslíte si, že pandemie Covid-19 ovlivnila nějak Váš vztah?

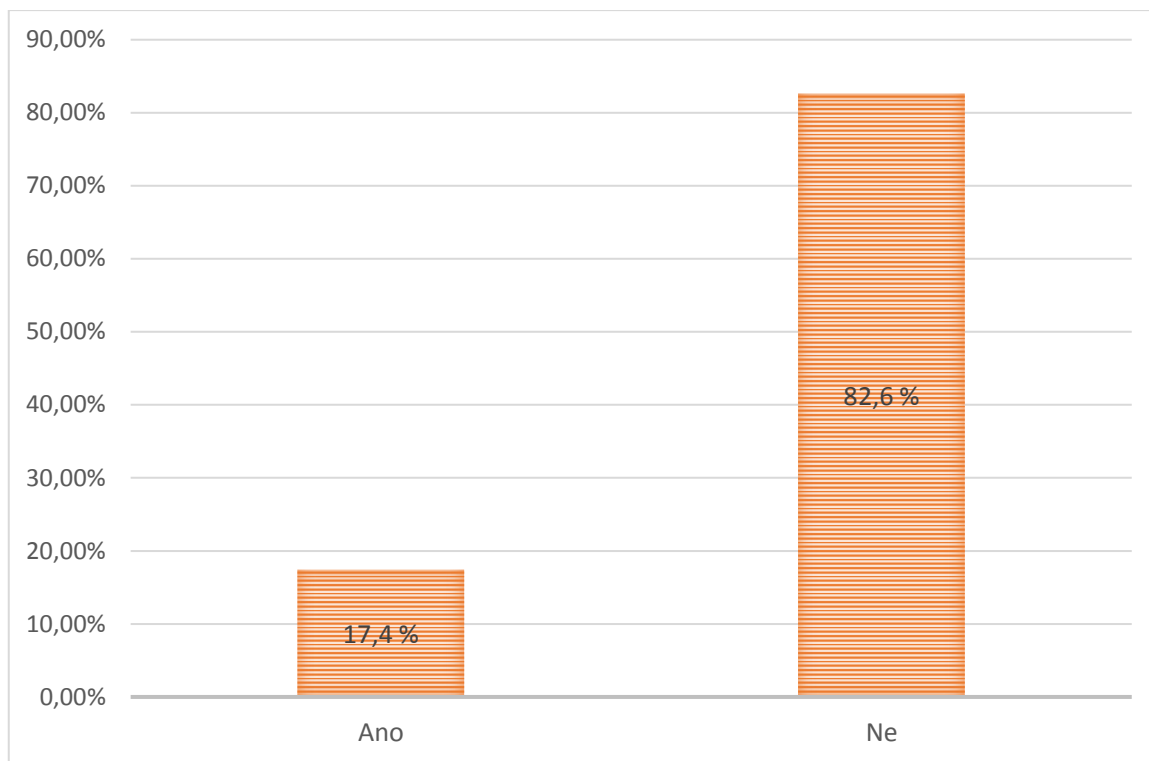
Obrázek č. 15 – Graf: Vliv pandemie na vztahy párů

Komentář:

Zde se respondenti vyjadřovali k tomu, zda-li si myslí, že pandemie Covid-19 ovlivnila jejich vztah. Přes polovinu respondentů uvedlo odpověď, že neovlivnila. V 30,2 % pandemie ovlivnila vztah k lepšímu. V 7 % pandemie zapříčinila rozchod/rozvod a v 4,7% pandemie vztah ovlivnila k horšímu.

Je tedy zřejmé, že pandemie Covid-19 mohla mít i pozitivní dopady na partnerské vztahy, jak z grafu vychází. V menší míře i negativní, kdy se partneři rozešli/rozvedli.

Otázka č. 13: Způsobila pandemie Covid-19 to, že jste se nemohli vídat?

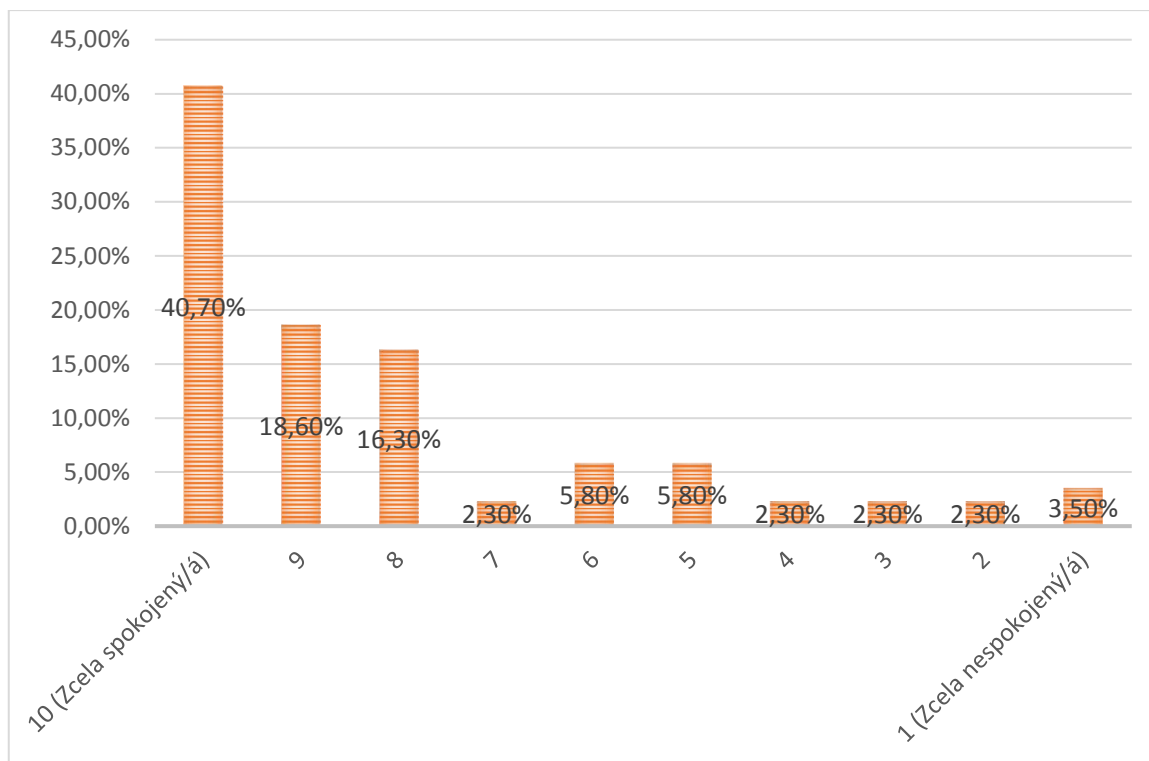

Obrázek č. 16 – Graf: Vliv pandemie na vídání párů

Komentář:

Tato otázka byla utvořena kvůli opatřením v době pandemie, kdy byly v určitém čase zakázány cesty mezi okresy. Toto opatření mohlo způsobit problémy ve vztazích mezi páry, které bydlí odděleně a v jiných okresech, tudíž by se nemohli vídat a mohlo to způsobit značné problémy ve vztazích. V dotazníku však respondenti v převaze odpověděli tak, že se vídat mohli v 82,6 %. V 17,4 % uvedli, že se vídat nemohli. Z výsledku vyplývá, že opatření během pandemie Covid-19 nezpůsobovaly problém v návaznosti na setkávání se s partnery respondentů.

Otázka č. 14: Jak jste ve vztahu se sexem spokojený/á?

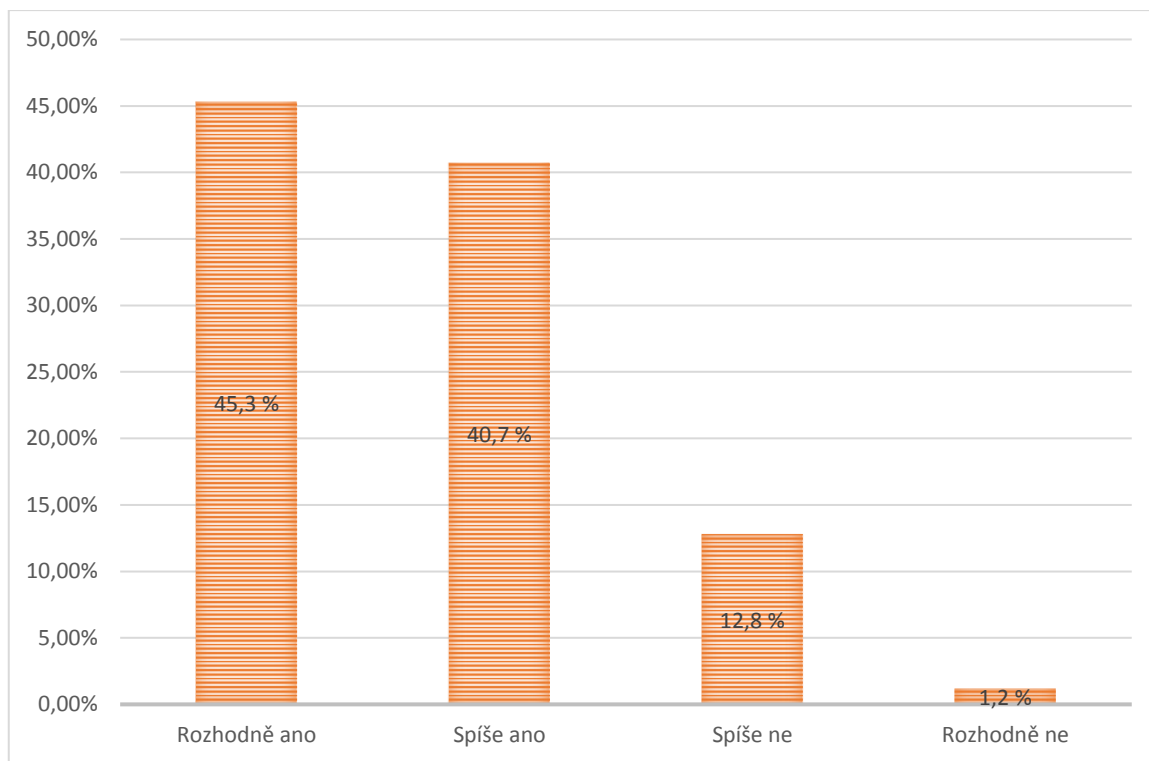
Obrázek č. 17 – Graf: Spokojenost se sexem

Komentář:

V této otázce se respondenti vyjadřovali k tomu, jak se ve vztahu cítí, zda-li jsou v něm spokojeni na bipolární škále od 1 do 10, kdy hodnota 1 vyjadřovala – zcela nespokojený/á a hodnota 10 vyjadřovala – zcela spokojený/á. Ve 40,7 % respondenti uvedli, že jsou zcela spokojeni. Dále se objevovaly nejčastěji hodnoty 9 v 18,6 % a 8 v 16,3 %.

Z grafu č. 17 lze vidět, že respondenti jsou spíše ve vztazích spokojeni, než nespokojeni.

Otázka č. 15: Je pro Vás sex ve vztahu důležitý?

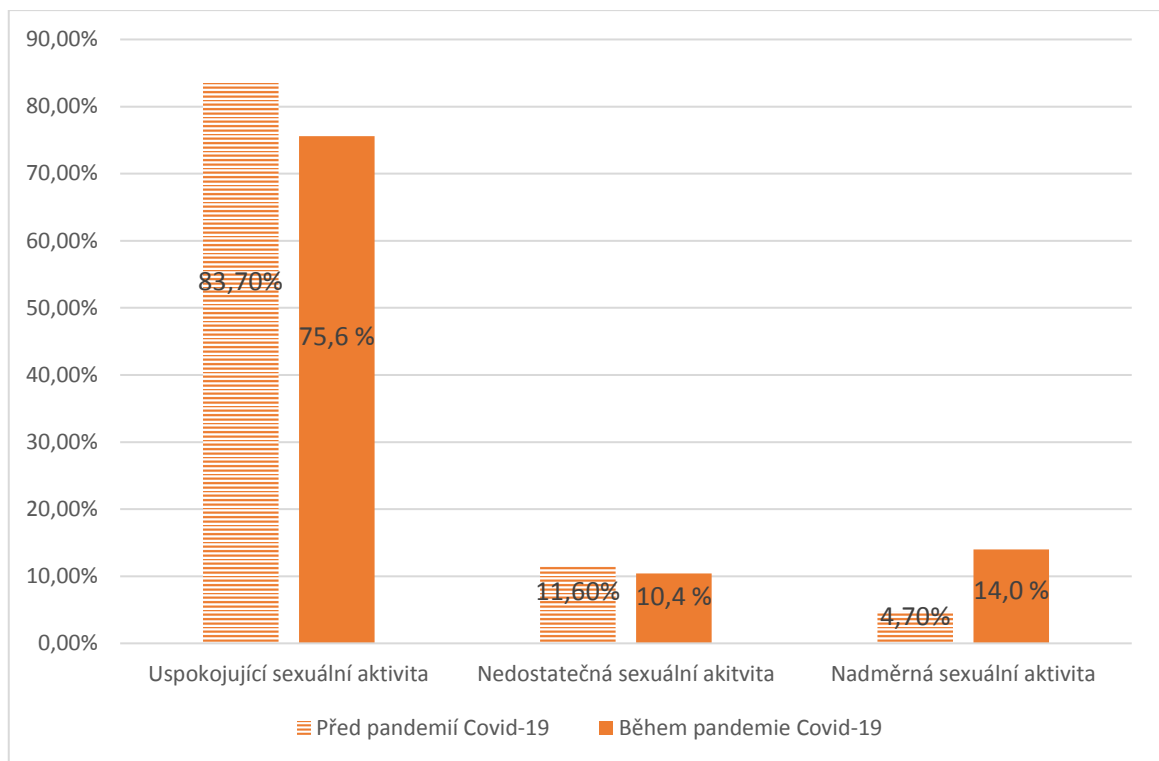
Obrázek č. 18 – Graf: Důležitost sexu ve vztahu

Komentář:

Tato otázka se zabývala důležitostí sexu ve vztazích respondentů. Ve 45,3 % respondenti uvedli, že je pro ně sex rozhodně důležitý a 40,7 % uvedlo, že je pro ně sex spíše důležitý. Ve 12,8 % spíše ne a pouze v 1,2 % uvedli, že rozhodně ne.

Pro zkoumaný vzorek je tedy sex téměř ve 100 % více méně důležitý.

Otázka č. 16 a 17: Označte prosím svůj sexuální život před a během pandemie Covid-19.

Obrázek č. 19 – Graf: Sexuální život před a během pandemie

Komentář:

Tyto otázky na sebe navazovaly a zároveň spolu souvisí. Respondenti zde označovali svůj sexuální život před a během pandemie Covid-19.

V otázce, která se týkala sexuální aktivity před pandemií Covid-19 respondenti v 83,7 % uvedli, že jejich sexuální aktivita byla uspokojující. V 11,6 % označili svoji sexuální aktivitu jako nedostatečnou a ve 4,7 % uvedli nadměrnou sexuální aktivitu.

Během pandemie Covid-19 respondenti odpovídali následovně. V 75,6 % uvedli, že jejich sexuální aktivita byla uspokojující. Ve 14 % označili svoji sexuální aktivitu jako nadměrnou a v 10,4 % uvedli nedostatečnou sexuální aktivitu

Z 86 respondentů odpovědělo 59 respondentů stejně v obou otázkách, kdy označili před i během pandemie Covid-19 svůj sexuální život uspokojující sexuální aktivitou, procentuálně tak činí 68,7 % a naznačuje to, že se jejich sexuální aktivita nezměnila. V tabulce č. 8 jsou znázorněny možné odpovědi respondentů.

Možné odpovědi respondentů	Sexuální aktivita před pandemií	Sexuální aktivita během pandemie
	Uspokojující sexuální aktivita	→ Uspokojující sexuální aktivita
	Nadměrná sexuální aktivita	→ Nadměrná sexuální aktivita
	Nedostatečná sexuální aktivita	→ Nedostatečná aktivita

Tabulka č. 8 – Možné odpovědi respondentů (1)

Dalších 17 respondentů v otázce č. 16 (před pandemií) odpověděli uspokojující nebo nedostatečná sexuální aktivita, ale v otázce č. 17 (během pandemie) označili svůj sexuální život uspokojující nebo nadměrnou sexuální aktivitou. Procentuálně tak činí 19,7 % a vyplývá z toho, že se jejich sexuální aktivita zvýšila. V tabulce č. 9 jsou znázorněny možné odpovědi respondentů.

Možné odpovědi respondentů	Sexuální aktivita před pandemií	Sexuální aktivita během pandemie
	Uspokojující sexuální aktivita	→ Nadměrná sexuální aktivita
	Nedostatečná sexuální aktivita	→ Uspokojující sexuální aktivita
	Nedostatečná sexuální aktivita	→ Nadměrná sexuální aktivita

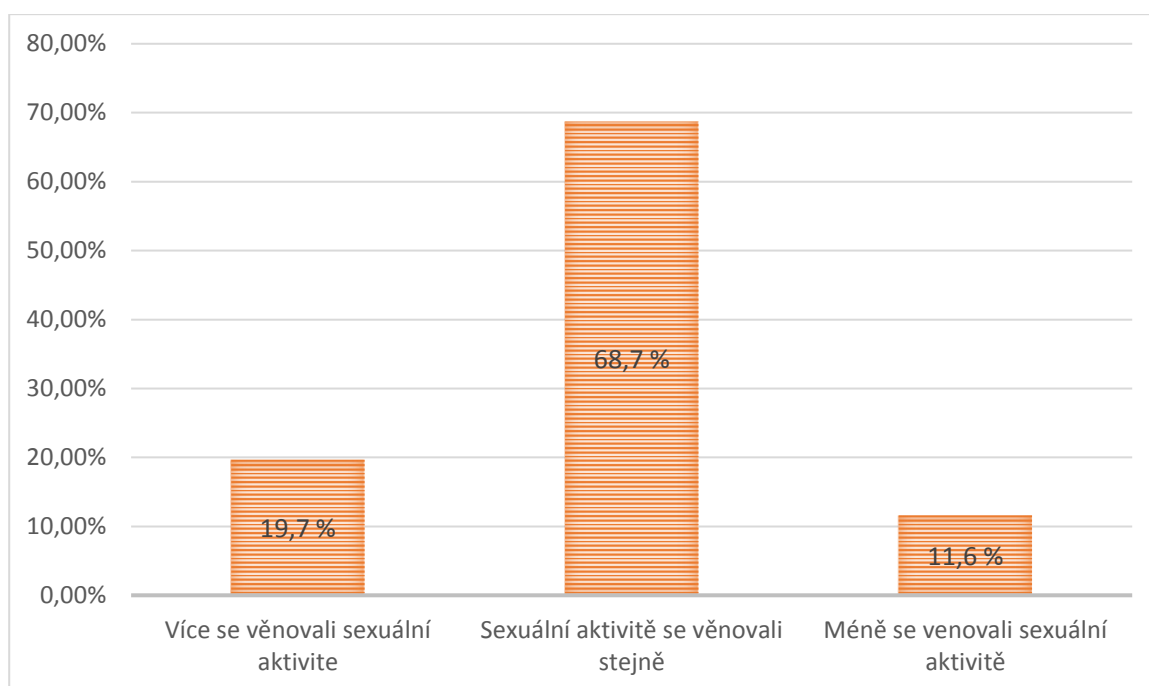
Tabulka č. 9 – Možné odpovědi respondentů (2)

Zbýlých 10 respondentů odpověděli v otázce č. 16 (před pandemií) odpovědí buď uspokojující nebo nadměrná sexuální aktivita, ale v otázce č. 17 (během pandemie) odpověděli buď uspokojující nebo nedostatečná sexuální aktivita a procentuálně činí 11,6 %. Z těchto odpovědí vyplývá, že se jejich sexuální aktivita během pandemie snížila. V tabulce č. 10 jsou znázorněny možné odpovědi respondentů.

Možné odpovědi respondentů	Sexuální aktivita před pandemií	Sexuální aktivita během pandemie
	Uspokojující sexuální aktivita	→ Nedostatečná sexuální aktivita
	Nadměrná sexuální aktivita	→ Uspokojující sexuální aktivita
	Nadměrná sexuální aktivita	→ Nedostatečná sexuální aktivita

Tabulka č. 10 – Možné odpovědi respondentů (3)

Výsledky jsou znázorněny v následujícím grafu č. 20.

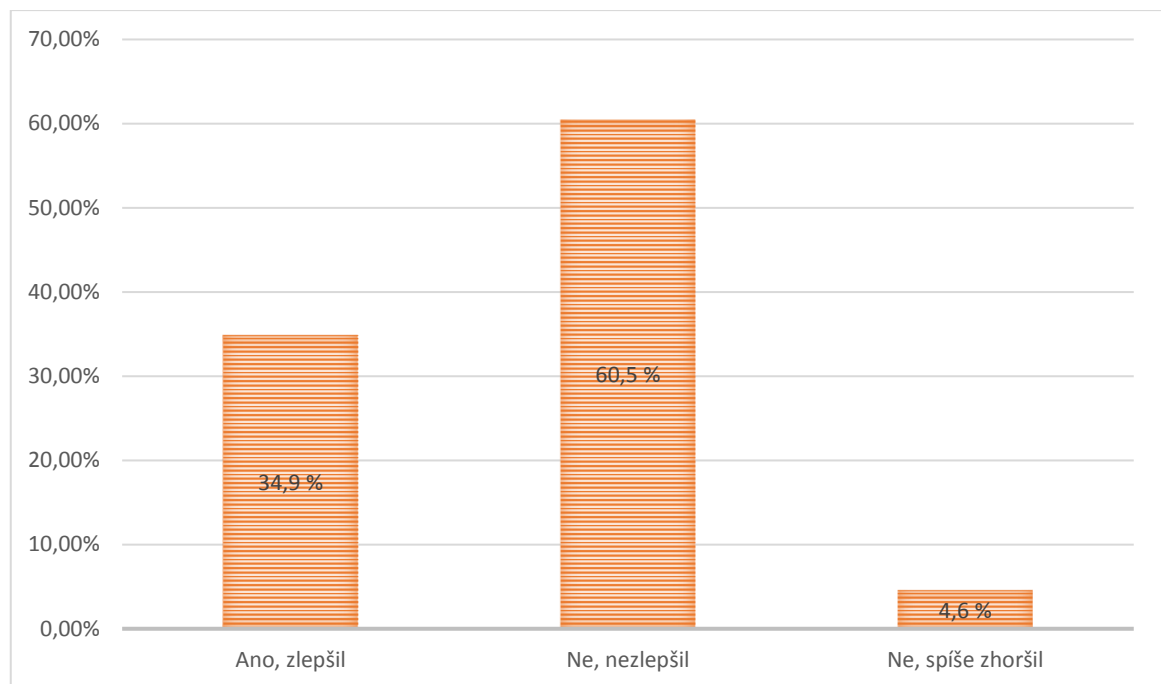

Obrázek č. 20 – Graf: Věnování se sexuální aktivitám

Komentář:

Tento graf č. 20 vyjadřuje procentuální vyhodnocení, zda-li se respondenti věnovali více sexuální aktivitě. Z grafu vyplývá, že se u 68,7 % sexuální aktivita před a během pandemie nezměnila. U 19,7 % se sexuální aktivita během pandemie zvýšila a u 11,6 % se během pandemie sexuální aktivita snížila.

Otázka č. 18: Myslíte si, že se Váš sexuální život zlepšil během pandemie Covid-19?

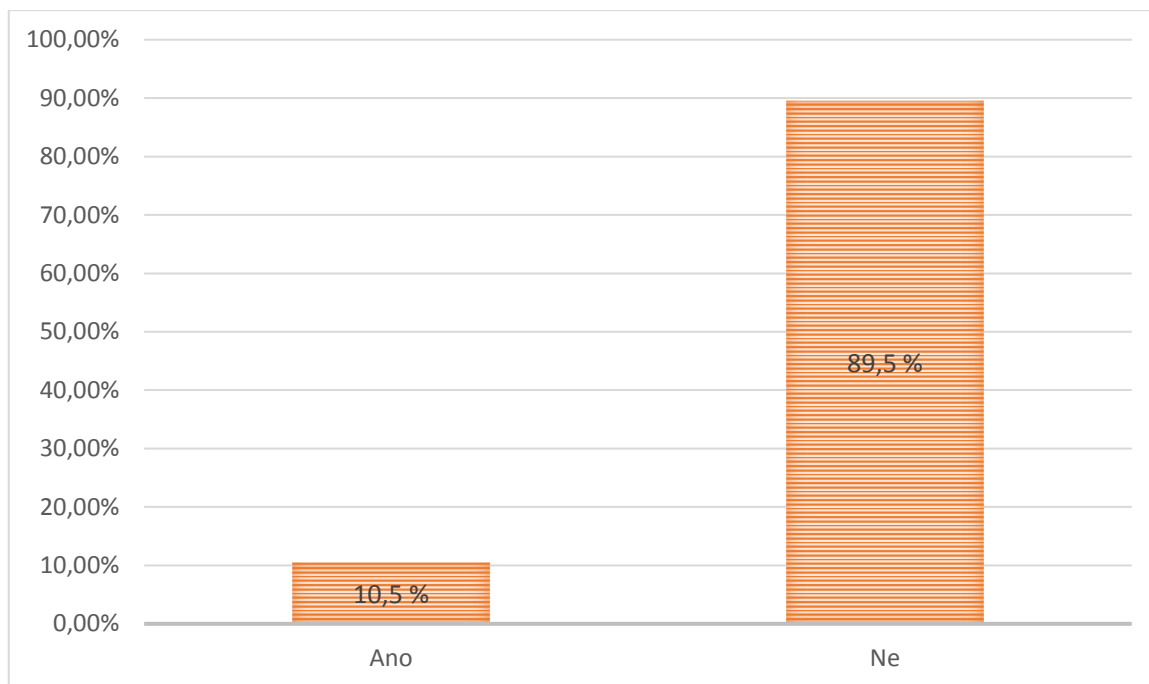
Obrázek č. 21 – Graf: Zlepšení sexuálního života během pandemie

Komentář:

Zde se respondenti vyjadřovali ke kvalitě sexuálního života, a jestli se jejich sexuální život během pandemie zlepšil. V 34,9 % respondenti uvedli, že se zlepšil. V 60,5 % respondenti uvedli že se nezlepšil a pouhých 4,6 % uvedli, že se zhoršil.

Kvalita sexuálního života zůstává během pandemie tedy spíše stejná a neměnná.

Otázka č. 19: Narodilo se Vám během pandemie Covid-19 dítě?

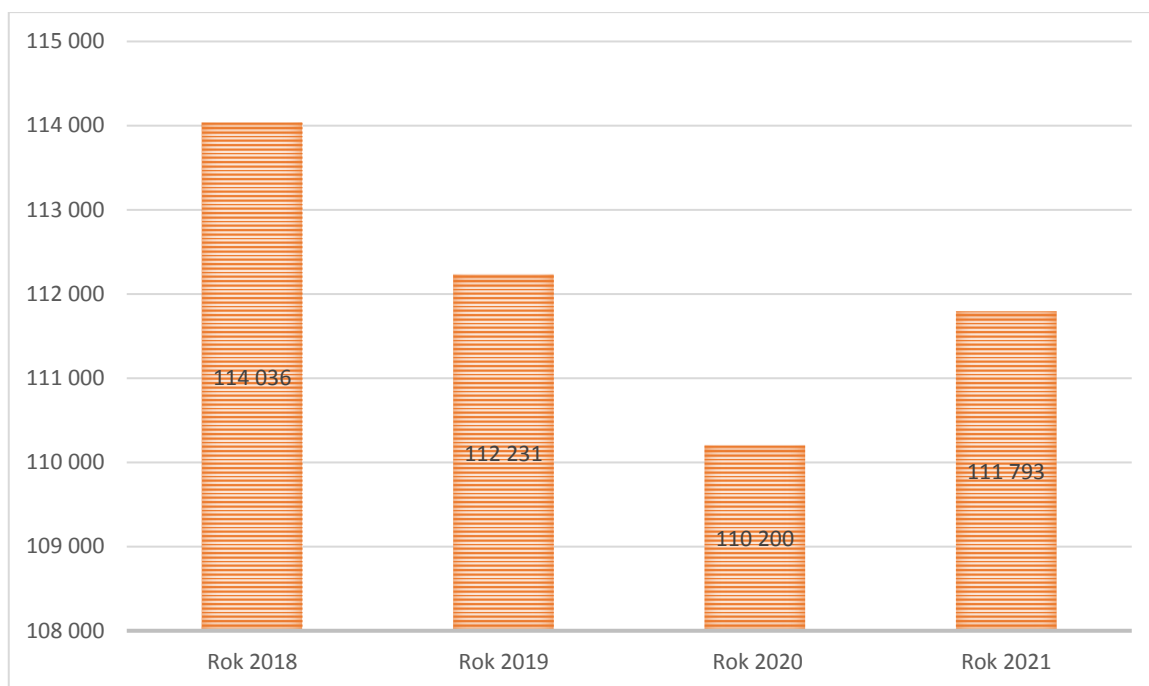

Obrázek č. 22 – Graf: Narození dítěte během pandemie

Komentář:

Tato otázka byla spíše pouze doplňující. Zabývala se narozením dítěte respondentům, během pandemie. V 89,5 % respondenti uvedli odpověď ne. Pouze 10,5 % se respondentům narodilo dítě.

Z grafu č. 22 je zřejmé, že se v testovaném vzorku narodilo pár dětí, tedy z 86 respondentů se narodilo dítě pouze 9 respondentům.

Porodnost v letech 2018-2021

Obrázek č. 23 – Graf: Porodnost před a během pandemie

Komentář:

V tomto grafu č. 23 jsou znázorněny porody od roku 2018 do roku 2021 včetně. Při rozdělení let na dobu před pandemií a během pandemie lze soudit, že porodnost před pandemií Covid-19 byla vyšší, než tomu bylo v následujících letech během pandemie.

Součet porodů během let 2018 a 2019 je 226 267, přičemž součet porodů za roky 2020 a 2021 činí 221 993. Rozdíl mezi těmito obdobími činí 4 274 a jedná se o pokles porodů, mezi těmito jednotlivými obdobími. Relativní vyjádření tohoto poklesu je 1,9 %. (Český statistický úřad, 2022)

DISKUSE

Na základě bakalářské práce jsme stanovili nejprve cíle, které jsme rozdělili na jeden hlavní cíl a dva dílčí cíle. Metodu jsme zvolili kvantitativní šetření s technikou sběru a analýzy dat. Hlavním cílem bakalářské práce bylo porovnat kvalitu sexuálních vztahů v období pandemie Covid-19. Dílčí cíle jsme rozdělili na 1A a 1B. Dílčím cílem 1A bylo zjistit, jaký vliv měla pandemie Covid-19 na sociální chování v intimním životě a posledním dílčím cílem 1B bylo porovnání četnosti porodů v období před a během pandemie Covid-19, tedy v letech 2018 až 2021 včetně. Po vymezení těchto cílů, jsme stanovili otázky, které byly obsaženy v dotazníku, z kterého jsme získali potřebná data, a která byla poté nutno zanalyzovat, vyhodnotit, zinterpretovat a diskutovat s jinými autory.

Díky online webové stránce www.surveymonkey.com, bylo možné dotazník distribuovat přes sociální sítě. Tohoto online dotazníku se zúčastnilo 95 respondentů, přičemž bylo nutné vyřadit 14 ze zúčastněných pro nesprávně vyplněná data nebo nesplnění kritérií. Výsledný počet respondentů tak činí 86. Distribuce probíhala v březnu 2022 a jeho analýza proběhla v dubnu 2022.

Na dotazník odpovídaly nejvíce ženy, které zde byly zastoupeny v 81,4 % a muži pouze v 18,6 %. Nejvíce zastoupená věková kategorie byla 18 – 25 let v 67,5 %, dále bych uvedla, že dotazník měl v celkem pozoruhodném procentuálním zastoupení i respondenty ve věku 36 – 45 let v 15 %.

Hlavnímu cíli – porovnat kvalitu sexuálních vztahů v době pandemie Covid-19 se věnovaly otázky č. 14, 15, 16, 17 a 18. Výsledky z dotazníkového šetření ukazují, že kvalita sexuálních vztahů se během pandemie příliš nezměnila a ani frekvence sexu, jako takového. Sexuální život během pandemie respondentům zůstal tedy spíše neměnný.

Například švýcarský časopis *Frontiers in psychology* (Panzeri et al., 2020) provedl výzkum, týkající se změny v sexualitě a kvalitě párových vztahů během pandemie. Ve výsledcích uvedli, že 9,1 % mužů a 26,4 % žen uvedlo, že se jejich frekvence pohlavního styku během pandemie zvýšila, zatímco 24,2 % mužů a 30,8 % žen uvedlo snížení frekvence, dalších 42,9 % žen a 76,7 % mužů uvedlo, že nevnímají žádné rozdíly. Tyto výsledky z tohoto výzkumu v porovnání s výsledky u hlavního cíle této bakalářské práce, nejsou významně rozdílné.

Podcíl 1A se zabýval vlivem pandemie Covid-19 na sociální chování v intimním životě. Této oblasti se věnovaly otázky č. 9, 10, 11, 12 a 13. Ze získaných dat vyplývá,

že pandemie Covid-19 sice ovlivnila čas, strávený s partnery, který nejčastěji využívali sledováním seriálů, filmů a TV nebo například výlety či procházkami, ale neovlivnila jejich vztahy natolik, aby měly páry ve vztazích problémy nebo se vlivem protipandemickými opatřeními nemohli vídat. Pandemie tedy neměla zvláště velký negativní vliv na vztahy respondentů, ale spíše pozitivní, či vůbec žádný.

Medical Tribune publikuje výzkum týmu z Laboratoře evoluční sexuologie a psychopatologie v Národním ústavu duševního zdraví (Medical Tribune, 2020), který se zabýval tématy týkajících se frekvence sexuálních aktivit, míry sexuální touhy, partnerské komunikace, konfliktů či sexuálního násilí. Celých 30 % párů uvedlo negativní dopad pandemie na jejich vztah, 33 % uvedlo dopad neutrální a 37 % naopak pozitivní dopad.

Podcíl 1B se zaměřoval na porodnost v České republice před a během pandemie Covid-19 v letech 2018 až 2021 včetně, přičemž ze zjištěných dat z Českého statistického úřadu se během let 2018 a 2019 narodilo dohromady 226 267 dětí a během let 2020 a 2021 se narodilo celkem 221 993. Mezi těmito 2 obdobími, které jsem takto rozdělila je rozdíl 1,9 % a jedná se o pokles. Porodnost během pandemie Covid-19 se spíše snížila, napříč tomu, že se ze začátku pandemie předpovídal „baby boom“, který měl nastat během pandemie.

Například mezinárodní italský tým vedený Arnsteinem Aassvem z Università Commerciale Luigi Bosconi, představil výsledky výzkumu dopadů pandemie COVID-19 na porodnost z července roku 2021 (AASSVE, Arnstein et al., 2021). Jejich studii zveřejnil vědecký časopis Proceedings of National Academy of Sciences. Výzkum se týkal 22 zemí, včetně České republiky. U 18 zemí se prokázal pokles porodnosti v důsledku pandemie Covid-19 alespoň o 0,36 %. Největší pokles porodnosti však zaznamenalo Maďarsko s poklesem porodnosti až o 8,5 %.

DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Vzhledem k celkem pozitivním a uspokojivým výsledkům z tohoto šetření, bych navrhla párům v případě různorodých problémů v oblasti vztahu a sexu navštívit sexuologa a psychologa, jelikož se touto problematikou zabývají. Návštěvu porodní asistentky bych také doporučila z hlediska reprodukčního zdraví a/nebo při potížích s početím, kde by se této problematice mohla porodní asistentka dále a více věnovat.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala Vlivem pandemie Covi-19 na sexuální chování párů. Toto téma vzhledem k jeho aktuálnosti bylo velmi zajímavé a málo probádané. Kvůli pandemii jsme se museli všichni izolovat od fyzického kontaktu s okolním světem a jeho děním a museli jsme se přesunout do online prostoru. Tato situace mohla způsobit jakémukoliv jedinci různé problémy a nejen jemu, ale i jeho vztahům i společnosti celkově. Všichni z nás jsme to museli ustát. Naopak si myslím, že nám tyto zkušenosti něco daly a při podobných situacích již budeme více odolnější.

Práce se dělila na 2 části. Teoretická část se dále rozdělila na 4 kapitoly a další její podkapitoly. První kapitola popisuje Lásku a partnerské vztahy, druhá sexuologii, třetí Covid-19 a čtvrtá Roli porodní asistentky jako edukátorky. Praktická část pojímá o způsobu, metodě a technice prováděného výzkumu, dále se také věnuje cílům a otázkám bakalářské práce. Interpretují se zde data a také analyzují. Technika byla provedena sběrem a analýzou dat, tedy anonymním dotazníkem, na který odpovědělo 95 respondentů, bohužel 9 z nich muselo být vyřazeno kvůli nesplnění kritérií nebo nesprávnému vyplnění.

Výsledky kvantitativního šetření jsou takové, že během pandemie Covid-19 nedošlo k výraznému zhoršení či zlepšení sexuálních vztahů. Dále došlo během pandemie k ovlivnění chování v intimním sociálním životě párů, a to takovým způsobem, kdy museli trávit spolu více času, který využívali různými způsoby. Poslední výsledek vyplývá z porodnosti před a během pandemie. Výsledek ukazuje pokles porodnosti během pandemie Covid-19.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- AASSVE, Arnstein et al., 2021. Early assessment of the relationship between the COVID-19 pandemic and births in high-income countries. *Proceedings of the National Academy of Sciences* [online]. **118**(36), 1-3 [cit. 2022-30-03]. ISSN 1091-6490. Dostupné z: doi.org/10.1073/pnas.2105709118
- BENEŠ, Jiří a Dana NOVÁKOVÁ, 2021. Patogeneze covid-19: principy virové infekce a imunitní odpovědi. *Intervenční a akutní kardiologie* [online]. **20**(2), 73-77 [cit. 2022-03-09]. ISSN 1803-5302. Dostupné z: [doi:10.36290/kar.2021.023](https://doi.org/10.36290/kar.2021.023)
- Český statistický úřad [online], 2022. Praha [cit. 2022-04-5]. Dostupné z: www.czso.cz
- ČIHÁK, Radomír, 2013. *Anatomie 2: Třetí, upravené a doplněné vydání* [online]. Praha: Grada [cit. 2022-05-05]. ISBN 978-80-247-4788-0. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/anatomie-2-2222/>
- DECLEA, C., V. I. CHIRILĂ, A. and M. SĂUCHEA, 2020. Effects of COVID-19 on sexual life – a meta-analysis. *Sexuologies* [online]. **30**(1), 49-54 [cit. 2021-10-9]. ISSN 1158-1360. DOI: 10.1016/j.sexol.2020.12.001
- DUŠOVÁ, Bohdana, 2019. *Edukace v porodní asistenci* [online]. Praha: Grada [cit. 2022-05-05]. ISBN 978-80-271-0836-7. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/edukace-v-porodni-asistenci-5115/>
- ESCH, Tobias and George B. STEFANO, 2005. The Neurobiology of Love. *Neuroendocrinology letters* [online]. **26**(3) [cit. 2022-05-04]. ISSN 2354-4716. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15990719>
- GRUSKIN, Sofia et al., 2019. Sexual health, sexual rights and sexual pleasure: meaningfully engaging the perfect triangle. *Sexual and Reproductive Health Matters* [online]. **27**(1), 29-40 [cit. 2022-05-05]. ISSN 2641-0397. Dostupné z: [doi:10.1080/26410397.2019.1593787](https://doi.org/10.1080/26410397.2019.1593787)
- HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ, 2010. *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-686-5.
- HARTL, Pavel, 2000. *Psychologický slovník*. Praha: Budka. ISBN 80-901549-0-5.
- HAUBERTOVÁ, Daniela a Ivan SLAMĚNÍK, 2013. Intimita jako jeden ze základních znaků těsných vztahů. *PSYCHOLOGIE PRO PRAXI* [online]. **48**(3), 9-23 [cit. 2022-05-

04]. ISSN 2336-6486. Dostupné z: https://karolinum.cz/data/clanek/966/PPP_3-4_2013_02_Haubertova.pdf

Informace ke koronaviru a nemoci covid-19, 2020. *Vláda České republiky* [online]. Praha [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/aktualni-informace-ke-koronaviru-sars-cov-2-puvodne-2019-ncov-179250/>

JAMIESON, Denise J. and Sonja A. RASMUSSEN, 2022. An update on COVID-19 and pregnancy. *American Journal of Obstetrics and Gynecology* [online]. **226**(2), 177-186 [cit. 2022-03-09]. ISSN 1097-6868. Dostupné z: doi:10.1016/j.ajog.2021.08.054

JANDOUREK, Jan, 2001. *Sociologický slovník*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-269-0.

KOLIBA, Peter et al., 2019. *Sexuální výchova: pro studenty porodní asistence a ošetrovatelství* [online]. Praha: Grada [cit. 2022-05-05]. ISBN 978-80-271-2039-0. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/sexualni-vychova-6048/>

MIKULINCER, Mario and Phillip R. SHAVER, 2010. *Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change* [online]. [cit. 2022-05-05]. ISBN 9781462533817.

Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2021. COVID-19: nové varianty koronaviru. *Národní zdravotnický informační portál* [online]. Praha [cit. 2022-03-09]. ISSN 2695-0340. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/1084-covid-19-nove-varianty-koronaviru>

Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2021. COVID-19: příznaky onemocnění. *Národní zdravotnický informační portál* [online]. Praha [cit. 2022-03-09]. ISSN 2695-0340. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/1065-covid-19-priznaky-onemocneni>

Mlezivová S., Machala L., Nováková D., Calda P., 2021. Onemocnění COVID-19 a těhotenství. *Actual Gyn* [online]. **13**, 26-31 [cit. 2022-03-09]. ISSN 1803-9588. Dostupné z: https://www.actualgyn.com/pdf/en_2021_257.pdf

PANZERI, Marta et al., 2020. Changes in Sexuality and Quality of Couple Relationship During the COVID-19 Lockdown. *Frontiers in Psychology* [online]. **11**, 1-8 [cit. 2022-30-03]. ISSN 1664-1078. Dostupné z: doi:10.3389/fpsyg.2020.565823

PENNANEN-IIRE, C., M. PREREIRA-LOURENÇO, A. PADOA et al., 2021. Sexual Health Implications of COVID-19 Pandemic. *Sexual Medicine Reviews* [online]. **9**(1), 3-14 [cit. 2021-10-9]. ISSN 2050-0521. doi:10.1016/j.sxmr.2020.10.004

PIETROMONACO, P. R. and N. C. OVERALL, 2022. Implications of social isolation, separation, and loss during the COVID-19 pandemic for couples relationships. *Current Opinion in Psychology* [online]. **43**, 189-194 [cit. 2021-10-9]. ISSN 2352-250X. doi:10.1016/j.copsyc.2021.07.014

Pohlavní soustava muže a ženy. In: *Umíme fakta* [online]. [cit. 2022-05-05]. Dostupné z: <https://www.umimefakta.cz/cviceni-pohlavni-soustava-cloveka>

PROCHÁZKA, Martin a kolektiv, 2020. *Porodní asistence: Učebnice pro vzdělávání i každodenní praxi*. Praha: Maxdorf. ISBN 978-80-7345-618-4.

SANCHEZ-LOPEZ, M. Pilar and Rosa M. LIMINANA-GRAS, 2017. *The Psychology of Gender and Health: Conceptual and Applied Global Concerns* [online]. Elsevier Science Publishing Co [cit. 2022-05-05]. ISBN 9780128038642. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/book/9780128038642/the-psychology-of-gender-and-health>

SLAMĚNÍK, Ivan, 2011. Emoce a interpersonální vztahy [online]. Praha: Grada [cit. 2022-05-04]. ISBN 978-80-247-3311-1. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/emoce-a-interpersonalni-vztahy-493/>

Státní zdravotní ústav, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2022. COVID-19: úvod, inkubační doba, původce a sezónnost onemocnění. *Národní zdravotnický informační portál* [online]. [cit. 2022-03-09]. ISSN 2695-0340. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/447-covid-19-zakladni-informace>

ŠRÁMKOVÁ, Taťána, 2015. *Sexuologie pro zdravotníky* [online]. Praha: Galén [cit. 2022-05-05]. ISBN 978-80-7492-162-9. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/sexuologie-pro-zdravotniky-3586/>

Vliv pandemie COVID-19 na sexuální aktivitu. *Medical Tribune* [online]. 2020, **16**(22) [cit. 2021-10-9]. ISSN 1214-8911. Dostupné z: <https://www.tribune.cz/clanek/46136-vliv-pandemie-covid-na-sexualni-aktivitu>

VÝROST, Jozef, Ivan SLAMĚNÍK a Eva SOLLÁROVÁ, 2019. Sociální psychologie Teorie, metody, aplikace [online]. Praha: Grada [cit. 2022-05-04]. ISBN 978-80-247-5775-9. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/socialni-psychologie-6033/>

WEISS, Petr a kolektiv, 2010. *Sexuologie* [online]. Praha: Grada [cit. 2022-05-05]. ISBN 978-80-247-2492-8. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/sexuologie-1809/>

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Obrázek č. 1 Mužský pohlavní orgán	18
Obrázek č. 2 Ženský zevní pohlavní orgán.....	19
Obrázek č. 3 Ženský vnitřní pohlavní orgán.....	19
Obrázek č. 4 – Graf: Věk respondentů	32
Obrázek č. 5 – Graf: Pohlaví respondentů.....	33
Obrázek č. 6 – Graf: Partner/partnerka za poslední 3 roky	34
Obrázek č. 7 – Graf: Počet sexuálních partnerů za poslední 3 roky.....	35
Obrázek č. 8 – Graf: Pohlaví partnera/partnerky	36
Obrázek č. 9 – Graf: Sexuální orientace	37
Obrázek č. 10 – Rodinný stav	38
Obrázek č. 11 – Graf: Podoba vztahu	39
Obrázek č. 12 – Graf: Čas strávený během pandemie Covid-19 s partnerem/partnerkou...40	
Obrázek č. 13 – Graf: Způsob stráveného času s partnery	41
Obrázek č. 14 – Graf: Krizové období ve vztahu	42
Obrázek č. 15 – Graf: Vliv pandemie na vztahy párů	43
Obrázek č. 16 – Graf: Vliv pandemie na vídání párů	44
Obrázek č. 17 – Graf: Spokojenost se sexem	45
Obrázek č. 18 – Graf: Důležitost sexu ve vztahu	46
Obrázek č. 19 – Graf: Sexuální život před a během pandemie.....	47
Obrázek č. 20 – Graf: Věnování se sexuálním aktivitám	49
Obrázek č. 21 – Graf: Zlepšení sexuálního života během pandemie.....	50
Obrázek č. 22 – Graf: Narození dítěte během pandemie.....	51
Obrázek č. 23 – Graf: Porodnost před a během pandemie	52

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Anatomie mužského pohlavního orgánu	18
Tabulka 2 Anatomie ženského pohlavního orgánu.....	19
Tabulka č. 3 – Věkové intervaly	32
Tabulka č. 4 – Průměr, medián, min., max. let.....	32
Tabulka č. 5 – Pohlaví respondentů.....	33
Tabulka č. 6 - Sexuální orientace.....	37
Tabulka 7 – Rodinný stav	38
Tabulka č. 8 - Možé odpovědi respondentů (1).....	48
Tabulka č. 9 - Možné odpovědi respondentů (2)	48
Tabulka č. 10 - Možné odpovědi respondentů (3)	49

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Vliv pandemie Covid-19 na sexuální chování párů

Dobrý den,

Jmenuji se Natalie Zdařilová a jsem studentkou 3.ročníku oboru porodní asistentka na Fakultě humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Pro svoji bakalářskou práci jsem si zvolila téma Vliv pandemie Covid-19 na sexuální chování párů.

Z tohoto důvodu se na Vás obracím s prosbou o vyplnění dotazníku. Vyplnění dotazníku by vám mělo zabrat přibližně 5-10 minut. Dotazník je zcela anonymní a údaje budou použity pouze pro zpracování mé bakalářské práce.

Budu moc vděčná za každé vyplnění, či sdílení.

Předem děkuji za Váš čas a Vaši ochotu.

Vyplněním dotazníku dáváte kvalifikovaný souhlas k tomu, aby UTB shromažďovala, zpracovávala a uchovávala mnou uvedené údaje za účelem výzkumu realizovaného v rámci bakalářské práce. UTB ve Zlíně bude postupovat podle závazných ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 133/2000 Sb. v platném znění. UTB zajistí maximální možnou ochranu těchto údajů vůči jejich zneužití.

1 Uvedte prosím Váš věk

2 Pohlaví

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Muž Žena

3 Máte nebo měl/a jste v současné době partnera/partnerku za poslední 3 roky?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Ano Ne Měl/a jsem

4 Uveďte prosím počet sexuálních partnerů za poslední 3 roky

5 Jakého pohlaví je Váš/Vaše partner/ka?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Muž Žena

6 Svou sexuální orientaci považujete především za?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Heterosexuální Homosexuální Bisexuální

7 Jaký je Váš rodinný stav?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Svobodný/á bez partnera/partnerky Mám partnera/partnerku Ženatý/vdaná Rozvedený/á současně bez partnera/partnerky
 Rozvedený/á současně s partnerem/partnerkou Ovdovělý/á současně bez partnera/partnerky Ovdovělý/á současně s partnerem/partnerkou

8 Jaká je podoba Vašeho vztahu s partnerem/partnerkou?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Bydlíme spolu v jedné domácnosti Bydlíme odděleně

9 Trávili jste během pandemie Covid-19 více času s partnerem/partnerkou?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Ano Ne

10 Pokud jste v předešlé odpovědi odpověděl/a ANO, napište stručně, jak jste tento společný čas trávili?

Nápověda k otázce: Uveďte různé společné činnosti.

11 Řekl/a byste, že Váš vztah prochází momentálně nějakým krizovým obdobím?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Ano Ne

12 Myslíte si, že pandemie Covid-19 ovlivnila Váš vztah?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Ano, k horšimu Ano, k lepšímu Neovlivnila Rozešli/rozvedli jsme se

13 Způsobila opatření v době pandemie Covid-19 to, že jste se nemohli vidat?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Ano Ne

14 Jak jste ve vztahu se sexem spokojený/á?

Nápověda k otázce: Vyberte hodnotu (od 1 - zcela nespokojený/á do 10 - zcela spokojený/á)

- 1 (zcela nespokojený/á) 2 3 4 5 6 7
 8 9 10 (zcela spokojený/á)

15 Je pro Vás sex ve vztahu důležitý?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Rozhodně ano Spíše ano Spíše ne Rozhodně ne

16 Označte prosím svůj sexuální život před pandemií Covid-19

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Nedostatek sexuální aktivity Uspokojující sexuální aktivity Nadměrná sexuální aktivity

17 Označte prosím svůj sexuální život během pandemie Covid-19

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Nedostatek sexuální aktivity Uspokojující sexuální aktivity Nadměrná sexuální aktivity

18 Myslíte si, že se Váš sexuální život zlepšil během pandemie Covid-19?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano, zlepšil Ne, nezlepšil Ne, spíše zhoršil

19 Věnoval/a jste se více sexuálnímu životu v době pandemie?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne

20 Narodilo se Vám během pandemie Covid-19 dítě?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne